

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 8 februari 2019 14:33
Onderwerp: Terugkoppeling bijeenkomst stakeholders asbest, Den Haag, 10 januari 2019
Bijlagen: Aanwezigen Asbestbijeenkomst 10jan19.xlsx; Presentaties 10 januari.pptx; Aandachtspunten 10jan.pdf

Betreft: Terugkoppeling bijeenkomst stakeholders asbest, Den Haag, 10 januari 2019

Beste aanwezige,

Bedankt voor uw aanwezigheid bij de bijeenkomst van 10 januari. Wij hebben het ervaren als een productieve en constructieve ochtend. Zoals beloofd ontvangt u bij dezen een beknopte terugkoppeling. U vindt bij deze e-mail de presentaties, de lijst van aanwezigen met e-mailadressen en een terugkoppeling van de vraag aan de zaal: de aandachtspunten bij de uitvoering van de beleidsreactie, voor alle betrokken partijen.

Ik heb geprobeerd de aandachtspunten zo overzichtelijk mogelijk te maken door overeenkomstige punten samen te nemen. Dat betekent dat u uw bijdrage misschien niet letterlijk in die formulering terugziet.

Ik verduidelijk ook alvast direct één vraag die opkwam tijdens de bijeenkomst: de SCi-547 commissie die innovaties beoordeelt t.b.v. landelijke validatie, blijft als loket open voor nieuwe aanvragen, totdat het VIP operationeel is. Voor aanvragen die nu nog binnen zouden komen moet u er rekening mee houden dat de lopende procedure ter beoordeling overgeheveld zou kunnen worden naar het VIP vanaf het moment dat dat van start gaat.

Veel aandachtspunten kunnen door verschillende partijen ter harte worden genomen. Wij zullen onze aandachtspunten oppakken, aan u de vraag of u dat waar mogelijk ook wil doen. Zo komen onze gedeelde ambities hopelijk ook gezamenlijk tot uiting. Wij gaan nu verder met de uitvoering van de voornemens van de beleidsreactie met uw suggesties bij de hand.

Ik zal u spoedig een bericht sturen over een tweede bijeenkomst.

Met vriendelijke groet,

Organisatie

Aedes
Ascert
Bouwend Nederland
Crisislab
Fenelab
GGD
I-SZW

Klankbordgroep
LTO
Ministerie van I&W
Ministerie van SZW

NEN
Netbeheer
Normec
Nvva
Omgevingsdienst NL
Provincie Overijssel
Rijksvastgoedbedrijf
RIVM

RvA
Talis
TNO

TÜV
VAVB
VERAS
Vereniging Eigen Huis
Vereniging Industrie en Asbest (VIA)
VOAM-VKBA
VVTB

Aanwezige

10.2.e

E-mailadres

10.2.e

@aedes.nl
10.2.e @ascert.nl
10.2.e @bouwendnederland.nl
10.2.e @crisislab.nl
10.2.e @sgs.com
10.2.e @ggd.amsterdam.nl
10.2.e @inspectieszw.nl
10.2.e @inspectieszw.nl
10.2.e @inspectieszw.nl
10.2.e @afrs.nl
10.2.e @lto.nl
10.2.e @minienm.nl
10.2.e @minszw.nl
10.2.e @minszw.nl
10.2.e @MINSZW.NL
10.2.e @MINSZW.NL
10.2.e @MinSZW.nl
10.2.e @minszw.nl
10.2.e @minszw.nl
10.2.e @jvwconsult.nl
10.2.e @enexis.nl
10.2.e @normec.nl
10.2.e @shell.com
10.2.e @odh.nl
10.2.e @overijssel.nl
10.2.e @rijksoverheid.nl
10.2.e @rivm.nl
10.2.e @diaventie.nl
10.2.e @rva.nl
10.2.e @talis.nl
10.2.e @tno.nl
10.2.e @tno.nl
10.2.e @tuv-nord.com
10.2.e @vavb.nl
10.2.e @sloopaannemers.nl
10.2.e @eigenhuis.nl
10.2.e @stichting-via.nl
10.2.e @voam-vkba.nl
10.2.e @asb-bv.nl

Opgehaalde aandachtspunten, bijeenkomst stakeholders asbest, 10 januari 2019

Bijdragen 'uit het veld' aan verbeteringen van het stelsel en faciliteren daarvan

Leveren data verplicht maken van validatie/eindmetingen. Neem daarbij wel 'bedrijfsgeheim' in acht, de vraag is wat je van mensen kan eisen.

We moeten op zijn minst streven naar een duidelijke vorm waarin het aangeleverd kan worden op vrijwillige basis aan een neutrale partij: een soort algemeen bekende inbox voor asbest meetdata met goede eisen maar niet te ingewikkeld. Past bij de ambities voor het Risicogestuurd Instrument (RGI) met een leidende rol voor de wetenschap.

Oproep: deel uw data waar mogelijk!

Benader de beleidsreactie procesmatig

Er zijn wederzijdse afhankelijkheden in de plannen uit de beleidsreactie. Dat vraagt om een programmatische aanpak en integratie en een duidelijke opzet.

Buitenwereld verwacht voorspelbaarheid en samenhang en dat voortgang gedeeld wordt (zie ook het aandachtspunt *communicatie: transparantie*).

Hoe verhouden zich de acties zich in de tijd tot elkaar? Hoe ziet SZW de samenloop?

Versimpeling en verduidelijking

Alles begint bij stap vijf van de beleidsreactie. Als duidelijk is wat de 'output' van het nieuwe RGI wordt, welke regimes bij welke blootstelling/methode komen kunnen we verder werken. Die keuze moet worden gemaakt.

Wordt de situatie met een RGI simpeler/eenduidiger? In eerste instantie niet. Het systeem van twee risicoklassen wat we nu hebben is weliswaar inflexibel en achterhaald; maar het wel bekend en tot op zekere hoogte simpel. Op termijn zal het wel simpeler worden met het TNO-model, maar alleen als de 'output' duidelijk regelt. Aandacht waar hoge risico's zitten in die output. Risicoperceptie speelt nu ook een grote rol. Er is (daardoor) sprake van een risicoregelreflex.

Borgen van competenties, waar mogelijk alternatieven voor persoonscertificatie. Zoveel mogelijk regelen binnen procescertificatie want de combinatie van certificeringen schept onduidelijkheid.

Aandachtspunten vanuit de netbeheerder komen neer op verduidelijking:

- Netbeheer werkt in de omstandigheid waar ook andere risico's zijn. (elektra, gas, etc).
- Hoe past onderhoud en storingen verhelpen in het grotere geheel? Is het loshalen van een zekering wel te zien als saneren?
- Onder welke regelgeving valt het? Wat zijn objecten of bouwwerken? Geef duidelijkheid.

Communicatie: Transparantie

Transparantie is belangrijk, communicatie ligt als een overkoepelend thema hier overheen.

Wie doet wat? Goed afstemmen departementen/overheden, wie doet wat en wie is daarmee aanspreekpunt voor verschillende onderdelen. Waar kan men terecht. Verwijs helder door naar elkaar.

Betrek en/of consulteer alle betrokken partijen. Houd het geven van input open voor iedereen zodat iedereen kan zijn aangesloten: zonder uitsluiting

Er is breed gedragen wil om vooruit te gaan met de verbeteringen en dit soort meetings is daarvoor nodig. Het komt ook aan op de uitvoering en het is belangrijk om daar op zoek te gaan naar successen.

De partijen moeten elkaar vaker zien en spreken op verschillende manieren. Dat zal het makkelijker maken om –met de verschillende belangen die in een veld als dit nu eenmaal gangbaar zijn- elkaars positie te blijven respecteren en zoeken naar dat gebied waar de belangen elkaar overlappen om van daaruit te komen tot verdere verbetering.

Het is van belang voor het draagvlak dat de vast te stellen VIP-criteria duidelijk en vooral toetsbaar zijn.

Communicatie: Publiekscommunicatie

Een belangrijk gedeeld punt was publiekscommunicatie.

Met bijzondere aandacht voor vindbaarheid van informatie over het in goede banen leiden van risicoperceptie: asbest krijgt overmatig veel aandacht en wekt vaak een regelreflex op die niet proportioneel is aan de werkelijke risico's.

Het publiek heeft de vraag: waarom worden werknemers zo uitgebreid beschermd en voorbijgangers niet. Ze vergeten daarbij echter dat werknemersbescherming uitgaat van 40 jaar lang 40 uur per week asbest saneren.

Voorlichting en communicatie is ook belangrijk voor particuliere huizenbezitters die asbest moeten laten saneren. VEH geeft als aandachtspunt kostenbeheerding mee en ziet in het verlengde daarvan mogelijkheden voor het differentiëren van werk aan asbestdaken. Vragen komen op waarom ingrijpende (en kostbare) maatregelen moeten worden genomen en welk risico mensen zelf lopen. Hier grenst publiekscommunicatie ook aan arbeidsomstandigheden.

Aandacht voor cultuur

Er is te weinig aandacht voor cultuur en gedrag in persoonecertificaatschema's: die gaan vooral over kennis over asbest. Maar voorbeelden te over waarbij een competent persoon toch niet doet wat hij/zij zou moeten doen. Wat beweegt hen? Zijn daar onderzoeken naar? Welke gevolgen heeft dat gedrag? Welke maatregelen oogsten de beste resultaten?

SZW heeft bijvoorbeeld bijeenkomsten over validaties georganiseerd: bijwonen leidt dan tot een competentiepunt. Maar nog steeds: competente mensen kunnen in een 'foute' cultuur verkeerd handelen.

De aandacht in het asbeststelsel gaat alleen maar uit van asbest, maar cultuur en gedrag is ook een risicofactor. Dan kan ook geschaard worden onder risicogestuurd werken. (nb. Bij veilig werken kennen we de cultuuraanpak al en ook in de chemische industrie).

Denk bij cultuur ook aan bijv. druk op de planning. Daardoor gebeurt misschien een eindcontrole te snel waardoor de kwaliteit ervan vermindert. De kwaliteit van de eindbeoordelingen kan worden verbeterd door een externe onafhankelijke toetsing (volgens een soort APK-model).

Zorg dat de mensen die het werk doen, kort of lang, de risico's kennen en blijven kennen. Examen halen maakt een werknemer niet per se deskundig. Investeer in de werknemer. Zorgvuldige registratie van blootstelling en (mogelijk) blootgestelde medewerkers is ook van groot belang.

Aandacht voor past performance

Neem past performance van een bedrijf mee in benadering van dat bedrijf. Bewezen track record van een opdrachtgever, maar ook van een saneerder of inventariseerder zou van invloed kunnen zijn op o.a. steekproef of toezicht (van I-SZW of van een CKI). De steekproef kan daar proportioneel aan gemaakt worden. Er lijkt in de schema's namelijk een stimulans te ontbreken voor goed gedrag.

Een ander voorbeeld voor belonen van goed gedrag zou gevonden kunnen worden in een bonus bij de termijnen waarmee opdrachtgevers te maken hebben. Hierbij wordt bedoeld op termijnen zoals bij vergunningen. Bijv. bij verstrekken vergunning "onder voorwaarden". OD's hebben hier ook een rol in want dit raakt ook deskundigheid van beleid en het toezicht. Soms wordt namelijk een inventarisatierapport niet inhoudelijk bekeken (bij vergunningverleners) en komt dan later pas e.e.a. aan het licht.

De aanbesteding als aandachtspunt

Opdrachtgevers wentelen soms af op de (onder)aannemer. Of ze leggen hun vertrouwen in de aannemer. Hoe weet je of de opdrachtgever goed zijn rol pakt? Hoe is aan de voorkant een goede afweging te maken over de risico's.

Wie is de eigenaar van dit punt? Het veld is zo complex dat uit-/aanbesteden onontkoombaar is geworden (voor opdrachtgevers). Betere aanbestedingen (bijv. qua te stellen eisen) kunnen leiden tot betere keuzes in de te kiezen uitvoerende partij.

Aandacht voor arbeidshygiëne

De Nvva vraagt aandacht voor de arbeidshygiënische strategie in het asbeststelsel. Er is weinig ruimte binnen het asbeststelsel voor bronmaatregelen. Aandacht voor daadwerkelijke effectiviteit van maatregelen bij asbestsanering volgens de arbeidshygiënische strategie kan bijdragen aan een simpeler en meer op daadwerkelijke risico's gericht stelsel. Harmoniseren competenties certificering van deskundigen, arbeid en gezondheid: 'gewone' deskundigen kunnen ook een rol spelen in asbest.

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Bijeenkomst Stakeholders Asbest

10 januari 2019
Den Haag

Programma

Opening door ^{10.2.e} ,
directeur Gezond en Veilig Werken, ministerie van SZW

Verbeteringen Asbeststelsel in vogelvlucht
^{10.2.e} ministerie van SZW

VIP: Op weg naar een Validatie- en Innovatiepunt voor Asbest
^{10.2.e} , RIVM

Bepalen Asbest Risico's
^{10.2.e} , TNO

Activiteiten Programma Asbest 2019
^{10.2.e} , programmamanager programma asbest
Inspectie SZW

Tafelgesprekken: uw aandachtspunten

Verbeteringen asbeststelsel in vogelvlucht

Werken aan zorgvuldig asbestbeleid

Directie Gezond en Veilig Werken, SZW

1^e stakeholdersbijeenkomst, 10 januari 2019

10.2.e

Inhoud

- Wat ga ik vertellen:
- Achtergrond
- Algemene uitgangspunten
- 8 actiepunten/lijnen
- Duiding van de actiepunten / voorzover niet behandeld door volgende sprekers

Achtergrond

- Onderzoek Tauw naar functioneren certificatiestelsel en mogelijke alternatieven 2017 →
- Aandachtspunten
- Consultatie maart- augustus 2018→

Algemene uitgangspunten

- Gezondheid werknemers prioriteit één. Dit blijft zo.
- Onnodige kosten (die niet nodig zijn voor afdoende bescherming) vermijden.
- Werkelijke risico's centraal stellen. Niet: de laatste vezel najagen
- Wetenschappelijk onderbouwd of verstandige aannames
- Certificatiestelsel blijft. Positieve resultaten zichtbaar.
- Wel enkele substantiële verbeteringen in huidige stelsel

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Aanpassingen om het asbeststelsel te verbeteren

Regelgeving verbeteren

Deskundigheid borgen bij
complexe werkzaamheden

Stand van de wetenschap
verduidelijken

Verbetermogelijkheden in de
eindbeoordeling verkennen

Innovatie stimuleren

Toezicht effectiever maken

Vertegenwoordiging in
balans brengen

Ontwikkelingen op
de voet volgen

1) Regelgeving en certificatie-eisen verbeteren (a)

- Gedifferentieerd certificaat: “dakcertificaat”
- Niet tweederangscertificaat! Maar toegespitst
- TNO onderzoek blootstelling, in opdracht van I en W. 1^e fase tot begin april 2019/ 2^e fase tot eind 2019.
- **Motie Ziengs- Stoffer:** verzoekt de regering om bij de reactie op de uitkomst van het onderzoek de mogelijkheid te verkennen voor een eenvoudiger certificering (zodat ook andere bedrijven asbest kunnen verwijderen)
- Meerdere situaties mogelijk: sommige daken rk1?/ mogelijk aanpassing certificatie-eisen?/ dakcertificaat binnen huidige certificaat

1) Regelgeving en certificatie-eisen verbeteren (b)

- Verduidelijken niet-eenduidige regelgeving en/of handhavingsbeleid.
- Betreft o.a. activiteiten van een interne werkgroep van Inspectie, beleid en juristen
- Verduidelijking door aanpassing regels, uitgangspunten van handhaving, of anderszins
- Voorbeeld “binnen / buiten”

1) Regelgeving en certificatie-eisen verbeteren (c)

- Onderzoeken uitzondering inventarisatieplicht voor werkzaamheden met bekend risico en routinematig karakter (met I en W)
- Huidige uitzonderingen (op inventarisatie- en certificatieplicht) bekijken. KLB rapport revisie 2018.
- Draagt inventarisatie bij aan beter beeld van de risico's of de te nemen maatregelen?
- Onder voorwaarden, bijvoorbeeld een generieke inventarisatie / beperkte blootstelling

1) Regelgeving en certificatie-eisen verbeteren (d)

- Eisen tav emissie- en blootstellingsbeheersing uit de certificatieschema's, naar het publieke domein
- Arboregeling, beleidsregels, handhavingsrichtlijnen
- Certificatieschema's: borging kwaliteit en deskundigheid, proceseisen
- Bijvoorbeeld art. 43 certificatieschema
- Na overleg met CI's en op voorstel van CCvD

2) Stand van de wetenschap verduidelijken

- Ontwikkelen van meer risicogestuurd instrument (SMArt doorontwikkelen of nieuw instrument)
- Wettelijk borgen van dit instrument
- Herpositionering van het instrument
- Stand van de wetenschap en regelgeving als enige bepalend
- TNO gaat verder in op de ontwikkeling

3) Innovatie stimuleren

- Instellen van een Validatie- en Innovatiepunt (VIP)
- RIVM gaat verder in op het VIP

4) Vertegenwoordiging in balans

- Aanpassingen richting meer evenredig (ervaren) belangenvertegenwoordiging bij opstellen certificatie-eisen
- Belangen van werknemers en burgers versterken, actieve opdrachtgeversvertegenwoordiging
- Voortouw Ascert, op basis van organisatie-analyse
- Heldere uitgangspunten en spelregels, ook wat betreft onafhankelijkheid
- Ook SZW spant zich in voor evenredig raadplegen en betrekken van stakeholders

5) Deskundigheid bij complexe werkzaamheden (a)

- Aanpassen van regels zodat werkzaamheden in rk1, waarvoor veel deskundigheid en geavanceerde beheersmaatregelen nodig zijn om deze rk 1 te bereiken, door gecertificeerde bedrijven worden uitgevoerd:
- Verplichting gecertificeerde verwijdering loskoppelen van risicoklasse
- Daarmee kunnen sommige werkzaamheden in rk1 gedaan worden, maar alleen door een gecertificeerd bedrijf
- Mogelijk ook werkzaamheden in rk2 door niet-gecertificeerd bedrijf?

5) Deskundigheid bij complexe werkzaamheden (b)

- Hoe? Certificatie-eis koppelen aan type werk
- Bijv. adhv algemene definitie en/of positieve of negatieve lijst
- Beoogde effecten:
 - deskundigheid waarborgen waar nodig
 - positieve prikkel op gecertificeerde verwijderaars voor veilig werken en innovatie
 - duidelijkheid over certificatieplicht ja/nee; meer rust in de markt

6) Verbetermogelijkheden eindbeoordeling

- Eindbeoordeling belangrijk: Onafhankelijke check op saneringen, waarborg veilig betreden
- Nav TNO onderzoek: inhoudelijk aanpassingen tbv eindmeting verder uitzoeken (oa actief bemonsteren ipv kleefmonsters; aanpassingen aan techniek waardoor bepalingsgrens omlaag kan)
- Oproep delen van gegevens
- Verduidelijken verantwoordelijkheid opdrachtgever voor eindmeting
- Onderzoek onafhankelijkheid eindbeoordelingen
- Toetswaardes bezien (nav inschatting gezondheidsrisico: RIVM ism GGD); eventueel aanpassen

7) Effectief toezicht

- Toezicht effectiever door meer eenduidigheid regels en aanpassing certificatieschema's
- Minder discussies over stand der wetenschap / meer onderscheid tussen controle door CI's en toezicht door I SZW
- Effectief gebruiken alle middelen
- Samenwerking OD en I SZW
- Hier zal I SZW verder op ingaan

8) Ontwikkelingen volgen

- Vertrouwen dat aangekondigde maatregelen voldoende zijn en toezicht voldoende handvatten heeft
- Ontwikkelingen in naleving en gedrag “notoire overtreders” volgen
- Erkenningsregeling als ultimum remedium om als publieke toezichthouder direct in te kunnen grijpen
- Daartoe verdere verkenning voorbereiden.

Communicatie

- Behandeling brief in TK
- In gesprek blijven
- Meer gestructureerd ; stakeholderbijeenkomsten
- Consultatie van alle partijen / internetconsultatie; dit bevordert transparantie
- Besluitvorming aan Kabinet en Kamer
- In gesprek met elkaar... Ook hier en nu.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

VIP

Op weg naar een Validatie- en
Innovatiepunt voor Asbest

10.2.e

@rivm.nl

Opdracht ministerie SZW

Om het functioneren van de Asbestsector verder te verbeteren, heeft het ministerie recentelijk een aantal beleidsmaatregelen richting de Tweede Kamer geformuleerd. Het opzetten van een Validatie en Innovatiepunt is een van deze maatregelen en dient een impuls te geven aan het innoverend vermogen van de sector. Het RIVM is gevraagd, in afstemming met SZW, TNO en Inspectie een voorstel voor het inrichten en functioneren van het VIP te maken.

Onderdeel van dit voorstel maakt in ieder geval uit:

- Een heldere definitie van de reikwijdte / scope van het VIP
- Een werkwijze van het VIP in termen van i.i.g. de te doorlopen procedure.
- De benodigde expertise en beoogde partijen om deel te nemen / bij te dragen aan het VIP.
- De organisatie van het VIP (inclusief communicatievoorzieningen)

Doel VIP conform Kamerbrief

“Snel en eenduidig een oordeel over validaties en innovatieve werkmethoden vormen.

Het VIP moet onafhankelijk functioneren, snel en eenduidig een oordeel kunnen vellen met betrekking tot de risico's van nieuwe werkwijzen en uitspraken moeten snel hun weg vinden naar de praktijk.

Hiermee innovatie, met inachtneming van de vereiste bescherming van werknemers en omgeving, stimuleren.”

Stand van zaken

Er zijn verkennende gesprekken gevoerd door het RIVM met verschillende betrokkenen, daar gaan we komende weken mee verder

In de loop van 1^e kwartaal 2019 advies aan SZW over inrichting

› BEPALEN ASBEST RISICO'S

10.2.e

TNO innovation
for life

RISICO

In de beleidsreactie van de staatsecretaris wordt 47x het woord risico gebruikt:

- Risicobeheersing
- Risico gestuurd
- Risicoklasse
- Risico gericht
- Gezondheidsrisico
- Blootstellingsrisico
- Asbest risico
- ...

WAT IS NU EIGENLIJK HET RISICO?

Paracelsus: *“Alle Dinge sind Gift, und nichts ist ohne Gift, allein die Dosis macht dass ein Ding kein Gift ist.”*

RISICO'S BIJ BLOOTSTELLING AAN ASBEST?

› Gevaar (toxiciteit):

- › asbest is kankerverwekkend
- › asbest heeft geen drempelwaarde.
- › elke concentratie heeft een kans op ziekte.
- › de kans neemt toe naarmate de blootstelling toeneemt.

› Blootstelling (is te beïnvloeden):

- › mate van blootstelling (concentratie)
- › frequentie van blootstelling
- › duur van blootstelling

Gevaar

x

Blootstelling

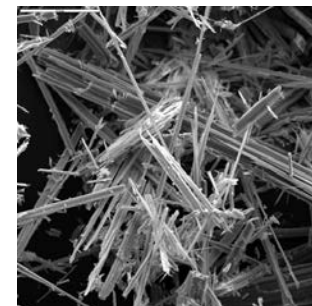
=

Risico

Hoeveel asbest (amfibool - chrysotiel V/m ³)	Hoe lang inademen	Extra kans op kanker	Aantal mensen met kanker door asbest in een groep van			
			100 mensen	10.000 mensen	1 miljoen mensen	16 miljoen mensen
weinig 3-28	1 jaar	1 op 100 miljoen	0	0	0	0 - 2
weinig 3-28	levenslang	1 op miljoen	0	0	0 - 4	8 - 26
matig 300 - 2800	1 jaar	1 op miljoen	0	0	0 - 4	8 - 26
matig 300 - 2800	levenslang	1 op tienduizend	0	0 - 4	77 - 124	1.600
veel 30.000 - 280.000	1 jaar	1 op tienduizend	0	0 - 4	77 - 124	1.600
veel 30.000 - 280.000	levenslang	1 op honderd	0 - 4	77 - 124	10.000	160.000
zeer veel 30.000 - 2.800.000	1 jaar	1 op duizend	0 - 1	3 - 18	1.000	16.000
zeer veel 30.000 - 2.800.000	levenslang	1 op tien	3 - 18	1.000	100.000	1.600.000

Uit presentatie Henk Jans (GGD)

RISICO BEPALEN

- › Het gevaar van asbest is een gegeven
- › Wanneer blootstelling bekend is kan het risico worden bepaald

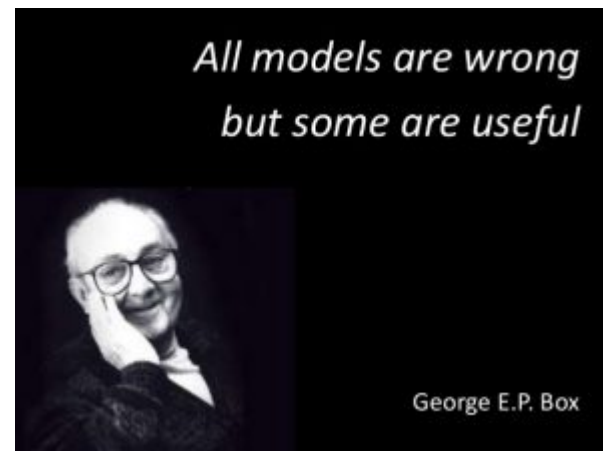
- › Risicogericht → Meten!
 - › Voordeel: erg nauwkeurig (bij een juiste meetstrategie)
 - › Nadelen:
 - › blootstelling is achteraf bekend
 - › kostbaar in tijd en geld (>10.000 situaties/scenario's)

RISICO BEPALEN

- › De blootstelling kan je ook schatten met een blootstellingsmodel
- › Risicogericht instrument (RGI)
 - › Schatten van de blootstelling aan asbestvezels bij het hanteren/bewerken van asbesthoudende toepassingen
 - › Methodologisch zoals ART en Stoffenmanager (gebruikt in REACH)
 - › Schatting op basis van product eigenschappen, activiteiten, bronmaatregelen en omgevingsfactoren
 - › Gekalibreerd en gevalideerd met blootstellingsmetingen

RISICO BEPALEN

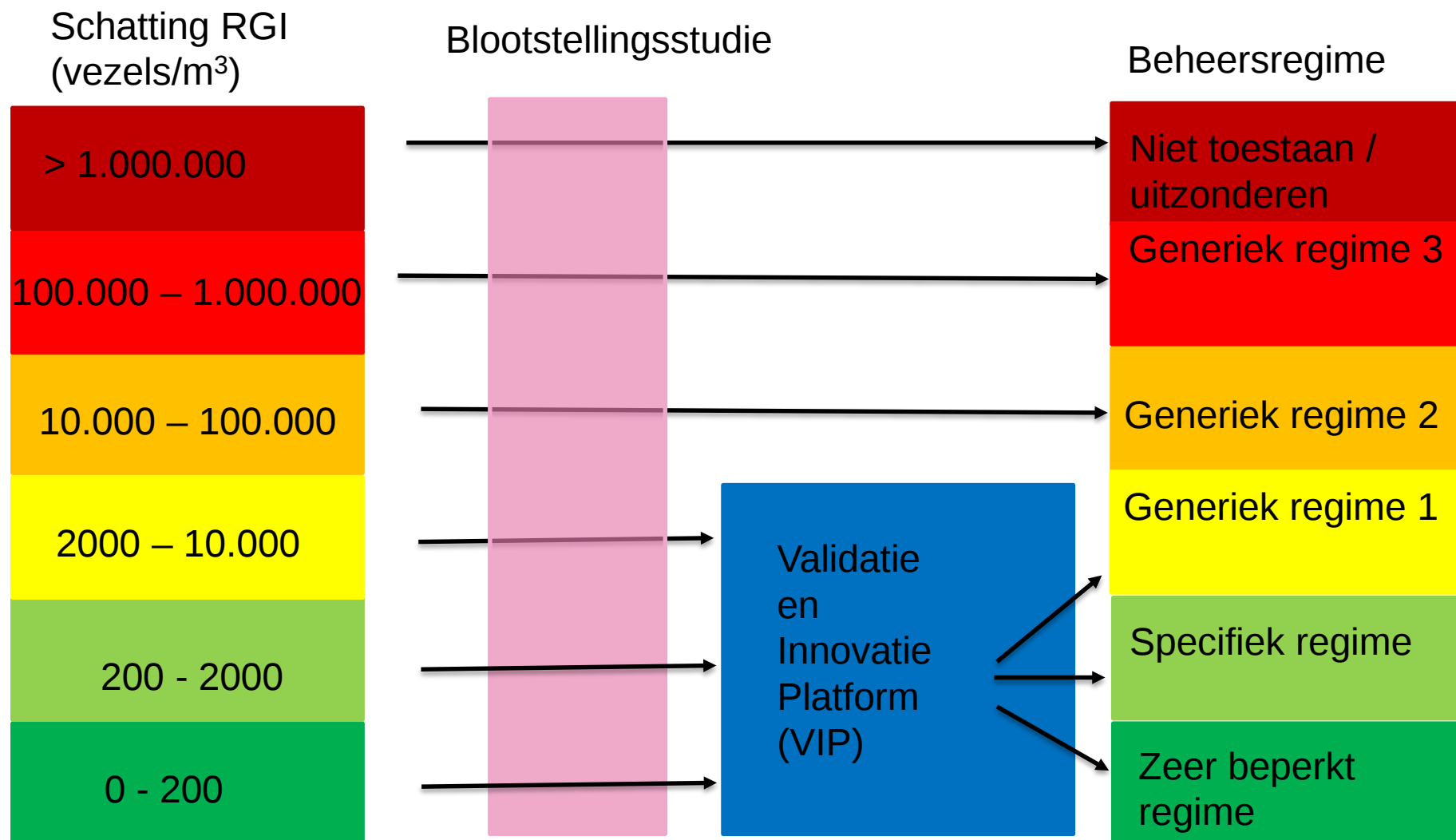
- › Blootstelling schatten met RGI:
 - › Voordelen:
 - › Snel inzicht in blootstellingsniveau voor 'elk' scenario
 - › Mogelijkheid om blootstelling vooraf en achteraf te bepalen
 - › Inzicht in blootstellingsfactoren (opleiding, handhaving)
 - › Mogelijkheid om te sturen op 'best-practice'
 - › Door toevoegen van data en kennis altijd 'state of the art'
- › Nadelen:
 - › Minder precies dan metingen
 - › Onzekerheid o.a. afhankelijk van beschikbare gegevens/kennis.

MOGELIJKE RISICOGERICHTE AANPAK

- › Om de daadwerkelijke risico's in kaart te brengen kan gebruik gemaakt worden van beide methoden
- › Blootstellingschattingen kunnen gemaakt worden met RGI
- › Wanneer specifieke gevalideerde werkmethode voorhanden zijn kunnen deze ook worden gebruikt (via VIP).
- › Bijvoorbeeld voor het verwijderen van pakkingen van een specifieke samenstelling geeft RGI een blootstellingschatting met een generiek regime maar kan ook gebruik gemaakt worden van de werkmethode van Battery spray.

MOGELIJKE RISICOGERICICHTE AANPAK

HOE VER ZIJN WE OP DIT MOMENT?

- › Eerste versie van RGI is in 2018 ontwikkeld
 - › Op basis van ongeveer 150 metingen
 - › Goede correlatie / voorspellende waarde
 - › Behoorlijke onzekerheid

- › Tot de zomer 2019:
 - › Meer data toevoegen (data is welkom)
 - › Onzekerheid verkleinen
 - › Toepassingsgebied vergroten
 - › Rapporteren

CONCLUSIE

- › Om risicogericht te kunnen handelen moeten risico's in kaart gebracht worden
- › In de loop van 2019 zal een blootstellingsmodel beschikbaar zijn
- › Meest efficiënte manier om risico's in kaart te brengen is een combinatie van meten en modeleren.
 - › Model geeft schatting met bijbehorend generiek beheersregime
 - › Indien beschikbaar geven gevalideerde werkmethoden een specifiek beheersregime
 - › Door het toevoegen van kennis en data zal het systeem steeds verder ontwikkelen (betere schattingen, meer gevalideerde werkmethoden)

› **BEDANKT VOOR UW AANDACHT**

CONTACT: ^{10.2.e} [REDACTED]@TNO.NL

TNO innovation
for life

Inspectie SZW
*Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid*

Activiteiten Programma Asbest 2019

10.2.e

Programmamanager
Programma Asbest

Drie aandachtsgebieden

- › Toezicht op bedrijven
 - Gecertificeerde bedrijven
 - Illegale saneringen
 - Overige sectoren
 - Ongevallen en klachten
- › Uitvoeringsagenda Asbest
 - Handhavingsstrategie OM, politie, Inspectie SZW, ILT en Omgevingsdiensten
- › Implementatie beleidsreactie stelsel
 - Aanpassen regelgeving/schema's

Vraag voor de tafelgesprekken

Welke aandachtspunten zijn er bij de invulling van de beleidsvoornemens voor het asbeststelsel?

Van: 10.2.e @rivm.nl>
Verzonden: maandag 29 oktober 2018 13:00
Aan: 10.2.e
CC: DiaVentie IMAP
Onderwerp: RE: mandaat RIVM opdracht VIP

Ha 10.2.e

Dank je wel voor je snelle reactie, dan gaan wij op de ingeslagen weg verder.
Uiteraard is het prima dat TNO ook zelf een visie heeft/vormt over de inrichting van VIP, alleen is het naar buiten toe wel belangrijk wie de opdracht heeft gekregen om jullie te adviseren (vandaar ook het verzoek om het management van TNO en de Inspectie te informeren).
En inderdaad hebben we voor 7 november een afspraak staan met TNO, want TNO is uiteraard een heel belangrijke (en gemotiveerde) gesprekspartner.

groet 10.2.e

Centrum voor Veiligheid van Stoffen en Producten (VSP)
Tel: +31 30 10.2.e (intern ook: 10.2.e
e-mail: 10.2.e @rivm.nl

From: 10.2.E
To: 10.2.E
Cc: 10.2.E
Date: 29-10-2018 12:47
Subject: RE: mandaat RIVM opdracht VIP

Dag 10.2.e

Deze tekst is akkoord.

TNO is geïnformeerd, ook dat wij de vraag voor de organisatie/verkenning bij jullie hebben gelegd. Dat leek 10.2.e prima.
Dat neemt niet weg dat TNO ook zelf nadenkt over VIP, wat TNO daar wel en niet in zou kunnen doen en wat wel en niet bij hun rol past. Dat vind ik ook heel goed.

Morgen heb ik een gesprek wat oa daarover gaat. Ik begreep dat er ook al een afspraak staat tussen TNO en RIVM.

Ik heb het gevoel dat we gezamenlijk goed de zelfde kant op bewegen.

Groet 10.2.e

Van: ^{10.2.e}

Verzonden: maandag 29 oktober 2018 09:37

Aan: ^{10.2.e}

CC: ^{10.2.e} ; DiaVentie IMAP

Onderwerp: Fw: mandaat RIVM opdracht VIP

Beste ^{10.2.e} ^{10.2.e}

Zoals afgesproken hebben wij een opdrachtschrijving opgesteld, met daarin de vraag zoals deze in onze optiek aan ons gesteld is.

Graag hoor ik of jullie accoord zijn met deze tekst, of dat jullie nog aanpassingen/wijzigingen hebben. En zouden jullie mij ook laten weten wanneer jullie TNO en de Inspectie (en eventueel nog anderen) hebben geïnformeerd?

Dank alvast,
Met vriendelijke groet

^{10.2.e}

Centrum voor Veiligheid van Stoffen en Producten (VSP)

Tel: +31 30 ^{10.2.e} +316 ^{10.2.e}

e-mail: ^{10.2.e} @rivm.nl

----- Forwarded by ^{10.2.e} /RIVM/NL on 29-10-2018 09:27 -----

From: ^{10.2.e} /RIVM/NL

To: ^{10.2.e} @minszw.nl, "^{10.2.e} " <^{10.2.e} @MINSZW.NL>, ^{10.2.e}

Cc: "DiaVentie IMAP" ^{10.2.e}

Date: 23-10-2018 12:08

Subject: mandaat RIVM opdracht VIP

Beste ^{10.2.e} / ^{10.2.e}

Dank voor het gesprek over het VIP van afgelopen donderdag.

Jullie ontvangen nog een verslag van ons met daarin opdrachtschrijving, zoals we hebben afgesproken.

Inmiddels heb ik contact gehad met TNO en hebben we in de week van 5 november een gesprek. Tijdens het telefoongesprek met ^{10.2.e} bleek dat TNO ook bezig is met de vormgeving van het VIP, maar dan vooral vanuit de eigen rol van TNO.

Dit geeft wat mij betreft de noodzaak aan om helder te communiceren wie voor SZW nu een voorstel gaat doen voor de inrichting van het VIP, in ieder geval richting management van TNO en de Inspectie SZW (en bij voorkeur ook richting andere partijen).

Kunnen jullie dit op korte termijn regelen? (^{10.2.e} ^{10.2.e} is deze week op vakantie, maar hopelijk kun jij dit oppakken?)

Met vriendelijke groet,

10.2.e

ps: voor^{10.2.e} (ik had^{10.2.e} een apart mailtje gestuurd):^{10.2.e} is op 22 november in de middag beschikbaar, tot 16u, voor een overleg in Utrecht, dus die datum staat

Centrum voor Veiligheid van Stoffen en Producten (VSP)

Tel: +31 30^{10.2.e} +31^{10.2.e}

e-mail: ^{10.2.e} [@rivm.nl](mailto:10.2.e@rivm.nl)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the

risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

memo

Ministerie SZW

^{10.2.e}

Senior Beleidsadviseur

Betreft: Opdrachtbevestiging Voorstel Inrichting VIP

Beste ^{10.2.E}

Naar aanleiding van het gesprek op 18 oktober jongstleden van mij en met jou en je collega ^{10.2.e}, bevestig ik bij deze graag dat het RIVM in opdracht van het ministerie SZW een voorstel zal ontwikkelen voor het inrichten van het Validatie & Innovatiepunt (VIP) voor de Asbestsector.

Aanleiding & Doel

Om het functioneren van de Asbestsector verder te verbeteren, heeft het ministerie recentelijk een aantal beleidsmaatregelen richting de Tweede kamer geformuleerd. Het opzetten van Validatie en Innovatiepunt is een van deze maatregelen en dient een impuls te geven aan het innoverend vermogen van de sector. In de brief worden het RIVM, TNO en het toezicht (zijnde i.i.g. Inspectie SZW) als belangrijke partijen voor het VIP genoemd. In het recente gesprek hebben jullie duidelijk gemaakt het RIVM te zien als de trekker voor het maken van het voorstel voor het VIP. Mede vanuit onze opdracht van Kenniscentrum Asbest voor het ministerie van SZW vervullen wij deze rol graag.

Resultaat

Het beoogd resultaat van deze opdracht is te komen tot een uitgewerkt voorstel voor het inrichten en functioneren van het VIP met als doel innovaties onafhankelijk, snel en eenduidig te beoordelen.

Onderdeel van dit voorstel maakt wat ons betreft in ieder geval uit:

- Een heldere definitie van de reikwijdte / scope van het VIP (wat kan ingebracht worden?).
- Een beschreven werkwijze van het VIP in termen van i.i.g. de te doorlopen procedure (aanvraag, beoordelingswijze & status advies).
- De benodigde expertise en beoogde partijen om deel te nemen in het VIP / aan het VIP bij te dragen.
- Feitelijke organisatie van het VIP (waaronder secretariaat)
- Communicatie naar de sector
- Financiering van de activiteiten.

Daarnaast lijkt het ons op basis van het gesprek van belang duidelijk te maken hoe het VIP zich straks verhoudt tot o.a.

- a. Het instrument SMARt
- b. De rol(len) van TNO
- c. Het certificatiestelsel / Ascet en het CCD

Tijdpad, aanpak & afspraken

Gegeven de geformuleerde ambitie het VIP in het voorjaar 2019 operationeel te hebben, is het wenselijk zo spoedig mogelijk van start te gaan. Wij zullen daartoe per direct een actieve rol nemen om afspraken te plannen met beoogde partners en in een later stadium andere relevante partijen / personen. Zoals we bespraken helpt het hierbij als het ministerie naar partners en de sector expliciet communiceert over deze opdracht en rol voor het RIVM/KCA.

Na een initiële gespreks- en informatieverzamelingsronde met een inventariserend karakter zullen we:

- a) inhoudelijk in kaart brengen wat al duidelijk is en wat nog ontwikkeld moet worden en
- b) een aanpak voor het vervolgproces voorstellen.

Zoals we bespraken houden we hierover de komende periode graag een korte lijn met het ministerie en houden we elkaar goed op de hoogte van relevante ontwikkelingen.

Onze inzet om te komen tot bovengenoemd voorstel is afgedekt in de lopende contractafspraken tussen ministerie en RIVM.

Datum
26 oktober 2018
Ons kenmerk

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Centrum voor Veiligheid van Stoffen en Producten (VSP)

Van: 10.2.e @rivm.nl>
Verzonden: vrijdag 23 november 2018 11:10
Aan: 10.2.e @tno.nl
CC: DiaVentie IMAP
Onderwerp: Fw: overleg VIP princetonlaan 6 Utrecht (Uithof)
Bijlagen: 20181122 VIP - 1e indrukken.pptx

excuus voor het bijvoegen van een oude versie: bij deze de juiste, die we gisteren hebben gesproken.

groet 10.2.e

----- Forwarded by 10.2.e /RIVM/NL on 23-11-2018 11:06 -----

From: 10.2.e /RIVM/NL
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e @MINSZW.NL)"
Date: 22-11-2018 12:07
Subject: Re: overleg VIP princetonlaan 6 Utrecht (Uithof)

Beste allen,

Bij deze alvast onze presentatie voor het overleg van vanmiddag.
10.2.e als er een projectmogelijkheid is, zou je deze presentatie dan alvast klaar willen zetten?
En zo niet, dan hebben jullie alvast de informatie bij de hand ;-)

groet & tot zo!
10.2.e

From: 10.2.e
To: 10.2.e @MINSZW.NL)" ,
Cc: 10.2.e
Date: 20-11-2018 14:17
Subject: overleg VIP princetonlaan 6 Utrecht (Uithof)

Beste 10.2.e en 10.2.e

Donderdag spreken we elkaar om 13.30 over het VIP. De TNO-locatie is Princetonlaan 6 op de Uithof in Utrecht.

Jullie kunnen je melden bij de receptie dan pik ik jullie op.

Er is parkeergelegenheid mocht dat nodig zijn, dan moet je wel eerst een vergunning ophalen bij de receptie.
zou jij dit willen doorgeven aan Ik heb zijn contactgegevens niet.

Tot donderdag,

10.2.e

Dr. ir. 10.2.e 10.2 E	T +31 (0)88 M +31 (0) E @tno.nl 10.2.e	Location	
			
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.			

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

VIP

Op weg naar een Validatie- en
Innovatiepunt voor de Asbest-
sector

22 november 2018

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Inhoud

1. Opdracht
2. Eerste indrukken
3. Bespreekpunten
4. Vervolg 'Ontwerpfase'

22 november 2018

Opdracht ministerie SZW

Om het functioneren van de Asbestsector verder te verbeteren, heeft het ministerie recentelijk een aantal beleidsmaatregelen richting de Tweede kamer geformuleerd. Het opzetten van Validatie en Innovatiepunt is een van deze maatregelen en dient een impuls te geven aan het innoverend vermogen van de sector. Het RIVM is gevraagd, in afstemming met SZW, TNO, Inspectie en andere partijen een voorstel voor het inrichten en functioneren van het VIP te maken.

Onderdeel van dit voorstel maakt in ieder geval uit:

- Een heldere definitie van de reikwijdte / scope van het VIP (wat kan ingebracht worden?).
- Een beschreven werkwijze van het VIP in termen van i.i.g. de te doorlopen procedure (aanvraag, beoordelingswijze & status advies).
- De benodigde expertise en beoogde partijen om deel te nemen in het VIP / aan het VIP bij te dragen.
- Feitelijke organisatie van het VIP (waaronder secretariaat)
- Communicatie naar de sector
- Financiering van de activiteiten.

Daarbij is iig van belang hoe het VIP zich straks verhoudt tot o.a.

- Het instrument SMA-rt
- De rollen van verschillende partijen, waaronder iig TNO, Inspectie, Ascert en het ministerie zelf.
- Het certificatiestelsel

Eerste indrukken o.b.v. gesprekken ministerie, TNO en Inspectie (1)

- Gesprekken zijn levendig en er blijkt veel betrokkenheid en wil tot verbetering uit.
- Proces pilot 'moeizaam' (zie verderop).
- De sector lijkt op papier goed georganiseerd, bv m.b.t. opleidingen, certificatie, maar de praktijk is weerbarstig.
- Complex veld, verschillende 'reguleringsmechanismen' uitzonderingen daarop, afwijkingen en eigen invulling (alternatieve certificering, omgang SMA-rt, zelf andere methodes gebruiken, druk op Lab's,...) + Hoe zit een en ander formeel (juridisch)?

Eerste indrukken o.b.v. gesprekken ministerie, TNO en Inspectie (2)

- Blootstelling is goed te beoordelen. Door TNO, maar in beginsel ook door andere arbeidshygiënist
- Kennis over blootstellingsmetingen is beperkt in de sector (en laboratoria) - > veiligheidkundige i.p.v. arbeidshygiënist
- Scope VIP nog niet duidelijk (Wat doet het VIP én kunnen we goed duidelijk maken waarom nodig?)
- Rollen: borging onafhankelijkheid deelnemers van groot belang
- Diverse maatregelen uit kamerbrief raken aan VIP (risicoklassen, wijzigingen SMA-rt, deelcertificaten,...)

Beelden over de pilot

- Weinig aanmeldingen
- Procedure niet duidelijk
- Verloop rommelig, niet transparant en niet slagvaardig (snel)
- Discussie over samenstelling (mate betrokkenheid sector / rol Ascert)
- Onafhankelijkheid deelnemer(s) (voorzitter, financiering)
- Slechte aanlevering te beoordelen informatie
- Lange doorlooptijd
- Hoe de borging goed te beoordelen blijkt lastig
- Validatie van de blootstellingsmetingen is op zich goed te beoordelen.

Doel VIP

“Snel en eenduidig een oordeel over validaties en innovatieve werkmethoden vormen.

Het VIP moet onafhankelijk functioneren, snel en eenduidig een oordeel met betrekking tot de *risico's van nieuwe werkwijzen* kunnen vellen en *uitspraken moeten snel hun weg vinden naar de praktijk*.

Hiermee innovatie, met inachtneming van de vereiste bescherming van werknemers en omgeving, stimuleren.”

Scope VIP 1^e aanzet (1)

- Validatie van producten, werkwijzen en werkbaarheid t.b.v. asbestverwijdering
 - Om door innovatie (anders dan nu 'voorgeschreven') effectiever/efficiënter en veilig te werken in risicoklasse 2/2a. (en straks subklassen)
 - Om door innovatie (anders dan nu 'voorgeschreven') effectiever/efficiënter en veilig te werken in risicoklasse 1 i.p.v. 2/2a mét certificering + specifieke beheersmaatregelen ('afschalen specifiek')
 - Om door innovatie (anders dan nu 'voorgeschreven') effectiever/efficiënter en veilig te werken in risicoklasse 1 i.p.v. 2/2a - zonder certificering danwel specifieke beheersmaatregelen ('afschalen algemeen')
- Validatie producten, werkwijzen en werkbaarheid t.b.v. asbestinventarisatie ???
- Validatie producten, werkwijzen en werkbaarheid t.b.v. eindbeoordeling ???

Scope VIP 1^e aanzet (2)

'Services' VIP:

- Een pro-actieve en toegankelijke voorlichting over VIP en VIP-procedure.
- Actief bijdragen aan vergroten kennis/competenties in de branche (bijv. over het uitvoeren en interpreteren van blootstellingsmetingen - exposure science) ten behoeve van een goede werking van het VIP (en daarmee het innovatieve vermogen in de branche)
- Mogelijkheid om vroegtijdig al een "pre-check" op concept innovatie in te dienen ???
- VIP-Advies / ondersteuning over hoe innovatie te valideren (hoe te meten, hoe borging te beschrijven, etc.) ???
- ...

Basisproces VIP (1^e aanzet)

- 1) Aanvrager heeft nieuw product / werkwijze ontwikkeld / in ontwikkeling
- 2) Aanvrager wordt via diverse kanalen geïnformeerd over noodzaak/wenselijkheid indienen aanvraag bij VIP
- 3) Aanvrager oriënteert op site VIP over procedure
- 4) Aanvrager stelt eventuele vragen via site / mail / telefonisch. (registreren?)
 - a. Vragen over de procedure, beoordelingskader, etc.
 - b. Inhoudelijke pre-check (?!)
- 5) Aanvrager verzamelt benodigde informatie/onderbouwing
- 6) Aanvrager dient beoordelingsverzoek in (site / mail / schriftelijk)
- 7) VIP bevestigt ontvangst van verzoek binnen X dagen per mail.
- 8) VIP beoordeelt verzoek (compleet? Wat welke 'aanvullende' expertise nodig?) binnen X dagen; zet acties hierop uit, plant beoordelingsmoment en communiceert terug naar aanvrager.
- 9) VIP voert binnen X weken na ontvangst verzoek de beoordeling uit conform het afgesproken kader Optioneel: aanvullend informatieverzoek van VIP naar aanvrager gevolgd door herbeoordeling na aanlevering hiervan.
- 10) VIP stelt haar advies aan het ministerie op, inclusief advies vervolgacties (bijv. aanpassing SMA-rt)
- 11) VIP Informeert de aanvrager binnen X dagen na beoordeling
- 12) VIP publiceert de aanvraag en beoordeling op haar site.
- 13) Ministerie zet vervolgacties uit naar / met relevante partijen
- 14) VIP registreert relevante documenten beoordeling en sluit aanvraag af.

Nader uit te zoeken aspecten (selectie)

- Hoe kijkt sector aan tegen de scope?
- checken condities draagvlak VIP (in de gesprekken kijken wat er verder nog bijdraagt aan vertrouwen, is er nog aanvulling?)
- welke bruikbare documenten (oa vanuit de pilot) zijn beschikbaar?
- suggesties voor borging (waarom is dit zo lastig, wat gaat er niet goed, in hoeverre is dit anders dan voor 'gewone' kankerverwekkende stoffen)
- Rol omgevingsdiensten
- welke, aan de Kamerbrief gerelateerde, ontwikkelingen zijn belangrijk voor de inrichting van het VIP -> Hoe is de planning van andere maatregelen én hoe zorgen we voor tussentijdse afstemming en informatievoorziening?

Vervolg 'Ontwerpfase'

1. Startdocument inrichting VIP opstellen
2. Vervolggesprekken "veld/2e ring" (parallel aan 1)
3. Bespreking oogst stap 1 en 2 met opdrachtgever
4. Werkconferentie kernpartners
5. Concept inrichtingsvoorstel opstellen (+ concept implementatieplan)
6. Afstemming kernpartners en consultatie deel "veld/2^e ring"
7. Definitief inrichtingsvoorstel

Vervolggesprekken !?

In ieder geval:

- Ascert – ^{10.2.e} (voorzitter)
- ^{10.2.e} (voorzitter pilotcommissie)
- ^{10.2.e} (deskundige pilotcommissie)
- Veras / VVTB / VAVB (min 2 ?)

Optioneel / later:

- Aedes
- Klankbordgroep Asbest - ^{10.2.e}
- Fenelab – ^{10.2.e}
- DNAA – ^{10.2.e}
- Inspecteurs SZW
- Omgevingsdienst – ^{10.2.e}
- Onderhoud.nl
- ^{10.2.e} – arbeidshygiënist
- Lab's: bijv, Kiwa, RPS, SGS Search

Van: 10.2.e @tno.nl>
Verzonden: vrijdag 12 oktober 2018 18:51
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: gespreksverslag 11-10-2018

Beste 10.2.e en 10.2.e

Fijn elkaar gesproken te hebben gisteren. Er is veel gaande en er moet nog heel wat gebeuren. Volgens mij hebben we redelijk hetzelfde beeld. Hieronder een verslagje met actiepunten. Wanneer jullie aanvullingen of opmerkingen hebben hoor ik dat graag.

Afstemmingsoverleg 11-10-2018. Aanwezig 10.2.e en 10.2.e (SZW), 10.2.e en 10.2.e (TNO).

MAPA programma 2018:

- Eind 2018 wordt een rapport opgeleverd over SMA-rt. Daarin wordt het inhoudelijke model met bijbehorende koppeling aan de blootstellingsdatabase beschreven. Het model gaat voor iedere bewerking met asbesthoudend product een blootstellingscategorie schatten. Hoeveel categorieën en met welke precieze wordt nu nog onderzocht.
- Het ad-hoc budget is gedurende het jaar besteed. Dit in overleg tussen SZW en TNO.
- Eindcontrole is on hold gezet begin dit jaar. De actie welke dit jaar nog plaats moet vinden is het opstellen van een document waarin beschreven wordt welke winst er nog te halen is bij de eindmetingen. Winst is in dit geval, goedkoper, sneller, nauwkeuriger onder voorwaarde niet in te boete aan veiligheid. Wanneer dit document er is wordt nogmaals aan Fenelab gevraagd om samen te werken om de mogelijkheden van de beschreven voorstellen te onderzoeken. Wanneer Fenelab niet bereidt is mee te werken zullen afzonderlijke laboratoria benaderd worden. **Actie TNO voor 1 december.**
- Borging van RK1 handelingen. Een veelvoorkomend discussiepunt is de eisen rondom 'RK1 saneringen'. SZW gaat TNO op korte termijn een verzoek doen om een lijst met werkzaamheden op te stellen welke waarschijnlijk inherent veilig/beperkt risicovol zijn. Deze lijst wordt gebaseerd op de data uit de database, de huidige SMA-rt en/of good practises uit het buitenland (Duitsland/Engeland) In Q1 van het volgend jaar kan een aanpak voor dergelijke saneringen verder vormgegeven worden. **Actie SZW voor eind oktober, actie TNO voor 1 december.**

Het grootste deel van het overleg ging over het programma voor volgende jaren. Als startpunt is de brief van staatsecretaris van Ark genomen. De verschillende taken en rollen zoals genoemd in de brief zijn doorgenomen, op sommige plekken is al enige invulling gegeven en enkele discussie punten zijn benoemd.

- Meetstudie daken. Dit is een apart project welke gefinancierd zal worden door I&W (deels SZW). Doel van dit project is inventariseren knelpunten bij asbestdaken verwijdering, scheiden knelpunten in proces en knelpunten in wetenschap/risico, verzamelen bestaande gegevens, analyse beantwoorde vragen door bestaande data / openstaande vragen, opstellen meetplan om openstaande vragen te beantwoorden.
- Stand van de wetenschap: ontwikkeling van meer risicogericht instrument SMA-rt. Meetgegevens invoeren en opnemen. Voorstel/idee is om SMA-rt uitkomsten via twee routes te geven. Generieke blootstellingsschatting in categorieën met daaraan gekoppeld generieke blootstellingsregimes (eindcontrole, adembescherming,...) Wanneer gevalideerde werkmethoden voorhanden zijn (bijvoorbeeld via het VIP) zullen deze als uitkomst gegeven worden.
- Herpositionering van SMA-rt. Procedures rondom SMA-rt. Geen directe input van TNO gevraagd maar wel cruciaal in het tijdsplan. Positie van Ascert rondom beheer wordt komende dinsdag besproken. SMA-rt is

inhoudelijk klaar op 1 januari 2019. Wil er dan direct gestart worden met het bouwen van een nieuwe versie moet er een transitie van het beheer hebben plaatsgevonden.

Actie SZW: de status 'as it is now' helder krijgen (van wie is SMA-rt, hoe is de financiering,.....) En aangeven wat de gewenste situatie zal zijn.

TNO zal meedenken en mogelijke rolverdelingen en scenario's schetsen en voorleggen aan SZW. Actie TNO

Gezien beheer cruciaal is in de tijdslijn behoeft deze actie prioriteit. TNO zal in de loop van volgende week een document delen met SZW en SZW zal status en wensen delen.

- Vastleggen nieuwe rol TNO in contract. Vastleggen van rollen en verantwoordelijkheden. De randvoorwaarden en principes zullen in het inhoudelijk plan bij de verschillende taken beschreven worden. Dit plan zal input dienen voor het formaliseren van de werkzaamheden.
- Stand van de wetenschap/stand der techniek: SZW wil de mogelijkheid om op ad hoc basis vragen te kunnen stellen wat betreft stand der techniek
- VIP: Validatie innovatie punt. Procedures rondom VIP moeten duidelijker, VIP moet een meer publiek karakter krijgen. TNO, RIVM, iSZW zullen waarschijnlijk zitting nemen in het VIP. Stakeholders zoals Fenelab en Ascet zullen waarschijnlijk de mogelijk krijgen om input te kunnen leveren.
 - o Wat gebeurd er met de uitspraak?
 - o Voorstel: Het VIP beperkt zich tot innovaties waarvoor regels moeten worden aangepast. Andere type innovaties zoals sensors kunnen via bijv. NEN.
- Meedenken over een systeem om deskundigheid te borgen bij laag risico saneringen. Hier wordt in het MAPA programma van 2018 al een aanzet voor gegeven.
- Verbetermogelijkheden eindbeoordeling. Ook hier wordt in het MAPA programma van 2018 al een aanzet voor gegeven.

Proces:

- ^{10.2.e} zal volgende week een conceptplan voor het programma delen met SZW. Die week daarop (22-26 okt.) zal telefonisch overleg plaatsvinden over het plan met aanvulling van de wensen vanuit SZW (^{10.2.e} ^{10.2.e} ^{10.2.e})
Actie TNO: plan opstellen en delen en telecom plannen.
- Begin november zal een overleg plaatsvinden met ^{10.2.e} ^{10.2.e} ^{10.2.e} ^{10.2.e} en mogelijk ^{10.2.e} om de plannen verder af te stemmen.

Groet,

^{10.2.e}

Dr. ir. ^{10.2.e}

^{10.2.e}

^{10.2.E}

T +31 (0)88 ^{10.2.e}

M +31 (0) ^{10.2.e}

E ^{10.2.e}

@tno.nl

Location

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.e @rivm.nl>
Verzonden: maandag 8 april 2019 10:40
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Voortgangsrapportage KCA 20190404
Bijlagen: Voortgangsrapportage KCA 20190404.docx

Hallo 10.2.e

Zoals afgesproken stuur ik je bij deze weer een KCA voortgangsrapportage. 10.2.e 10.2.e en 10.2.e hebben bijgedragen.

Mocht je over de inhoud vragen hebben dan kun je met één van hen contact opnemen of met mij. Ik zal ook weer een voortgangsoverleg met 10.2.e plannen. 10.2.e is weer met een beperkt aantal uren begonnen en zal dan meegaan.

Met vriendelijke groet,

Ir. 10.2.e
10.2.e

T: 030- 10.2.e
M: 06- 10.2.e
E: 10.2.e

[@rivm.nl](mailto:10.2.e@rivm.nl)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Postbus 1
3720 BA Bilthoven

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Voortgangsrapportage Kenniscentrum Asbest

4 april 2019

Activiteiten RIVM

- Veel tijd is besteed aan het advies voor inrichting van een Validatie- en InnovatiePunt (VIP):
 - Gesprekken gevoerd met brancheorganisaties en andere belanghebbenden;
 - Concept advies opgesteld en gedeeld met SZW;
 - Eerste stakeholderbijeenkomst gepland op 12 april.
- Op 12 maart heeft ^{10.2.e} bijgedragen aan een technische briefing van de Commissie van de Eerste Kamer door I&W, over het asbestdakenverbod. Door het RIVM zijn getallen gepresenteerd rondom de ziektelast door asbest (gebaseerd op het rapport van Eijssink et al uit 2017). Andere bijdragen waren van I&W zelf en ^{10.2.e}. Kamerleden stelden ook vragen op SZW-gebied, bijvoorbeeld over het risico bij verwijderen en of daar onderscheid gemaakt kan worden.

Signalering

- Begin maart verscheen het rapport van TNO, de Radboud Universiteit, Universiteit Utrecht en CrisisLab in opdracht van Aedes en een aantal woningcorporaties. In de media heeft dit veel aandacht gekregen. Het Kenniscentrum Asbest heeft geen vragen ontvangen van SZW en daarom voornamelijk geen actie ondernomen. Subcommissie GSW van de SER heeft geïnformeerd of het RIVM actie onderneemt naar aanleiding van dit rapport. Hierop is ontkennend geantwoord.
- Een kritische reactie op hetzelfde rapport die ook op bijvoorbeeld LinkedIn gedeeld wordt is hier te vinden: <https://www.watermanlegal.nl/wp-content/uploads/2019/03/190313-Er-kan-nog-geen-mondkapje-van-af-def-opgemaakt.pdf>
- Op 26 maart was er een deskundigenbijeenkomst in de Eerste Kamer, met o.a. ^{10.2.e} en een aantal brancheorganisaties van verwijderaars en opdrachtgevers. Naar aanleiding hiervan heeft de staatssecretaris van I&W op 2 april nog met een aantal Eerste-Kamerleden gesproken.
- RIVM wordt door SZW gezien als een goede kandidaat voor kwartiermaker en regievoerende partij voor het in oprichting Validatie- en InnovatiePunt (VIP). Het RIVM wil deze rol graag vervullen. Om dat op de goede manier te kunnen doen, zullen zowel RIVM als SZW een aantal praktische zaken moeten regelen zoals voldoende capaciteit en middelen. Ook moeten er nadere proces- en werkafspraken opgesteld worden.

Van: ^{10.2.e}

Verzonden: maandag 17 juni 2019 22:13

Aan: ^{10.2.e}

Onderwerp: VIP

Hallo ^{10.2.e}

Heb jij al met ^{10.2.e} gesproken over dat ik maandelijks bij het VIP overleg aanschuif? (en vanaf wanneer maken we dat concreet, moet dan even wat in mijn agenda gaan organiseren...). In mijn herinnering zouden jullie ook vorige week over de financiering van het VIP spreken in jullie MT. De middelen die we gereserveerd hadden voor de verkenningsfase zijn inmiddels al enige tijd op. Wanneer kunnen we de offerte aanvraag van de additionele offerte verwachten? Snelle afhandeling van de aanvullende financiering is dringend nodig (dit o.a. i.v.m. inhuur van ^{10.2.e} en werven van een trekker voor het VIP (zal een deeltaak worden)). ^{10.2.e} heeft ^{10.2.e} een paar weken geleden een eerste voorzet voor de aanvraag gemaild. Lukt het om deze aan te scherpen en onze kant op te sturen via de afgesproken wegen?

Met vriendelijke groet,

Ir. ^{10.2.e}
^{10.2.e}

T: 030-^{10.2.e}

M: 06-^{10.2.e}

E: ^{10.2.e} [@rivm.nl](mailto:10.2.e@rivm.nl)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Postbus 1
3720 BA Bilthoven

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 17 oktober 2019 13:48
Aan: 10.2.e
Onderwerp: aanbevelingen AEDES rapport

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 5 maart 2019 11:37
Aan: 10.2.e @minienw.nl>
CC: 10.2.e @minszw.nl>
Onderwerp: aanbevelingen AEDES rapport

Hoi 10.2.e

10.2.e wil een antwoord voorbereiden op de aanbevelingen van het Aedes rapport, en liever niet procedureel antwoorden met toezeggingen voor een brief.

Hieronder mn voorstel (nog niet in mooie Q en A taal). Waar in ieder geval input van jullie nodig is, is geel. Rest ga ik voor onze stass in Q en A omzetten.

Hieronder de aanbevelingen, met hele korte inhoudelijk reactie nog niet in QA taal

11.1

11.1

11.1

Ok?

Groet 10.2.e

10.2.e

Directie Gezond en Veilig Werken

Ministerie van SZW

06-[10.2.e](#)

Van: 10.2.e @iso.org> namens 10.2.e
 @iso.org>
Verzonden: vrijdag 3 mei 2019 10:25
Aan: 10.2.e
Onderwerp: 390060 "Asbest in lucht" Nieuwe nationale N-documenten beschikbaar op ISOLutions

Geacht commissielid,

De volgende nieuwe documenten zijn geplaatst voor 390060 -
 Asbest in lucht:

N Number	Title (Description)	Exp. Action	Due Date	Version Date
<u>144</u>	Antwoord van de normcommissie aan Fenelab	INFO	None	2019-05-03
<u>143</u>	Antwoord van de normcommissie aan Veras en VVTB	INFO	None	2019-05-03

Download deze documenten als ZIP-bestand: [Zip-bestand](#)

Link naar de ISOLutions website van 390060: [Committee Homepage](#)

U kunt contact met ons opnemen wanneer het u niet lukt om bovenstaande documenten te downloaden.

Met vriendelijke groet,
 10.2.e @nen.nl

390060 "Asbest in lucht"**Antwoord van de normcommissie aan Fenelab**

Document type:	Other committee document
Datum van document:	2019-05-03
Reactie NL:	INFO
Opmerking secretaris:	Hierbij ontvangt u de brief zoals we die op 2 mei 2019 hebben verstuurd aan Fenelab, als antwoord op document N 135. Na het concept dat vorige week was rondgestuurd zijn er nog enkele dingen gewijzigd. Een punt dat gewijzigd is, is de zinsnede over ventilatie. Die bleek ook nog niet correct weergegeven in het gereviseerde verslag in document N142. Dat zal ook nog worden aangepast.
E-mailadres secretariaat:	10.2.e @nen.nl
Commissie webadres:	https://isolutions.iso.org/ecom/livelink/open/37436250

Fenelab Technische Commissie Asbest
t.a.v. de heer [10.2.e](#)
Postbus 159
4190 CD Geldermalsen
Nederland

KENMERK
390060-[10.2.e](#)

DATUM
2 mei 2019

ONDERWERP

Onderwerp: uw brief over de herziening van NEN 2990, d.d. 22 maart 2019

NEN Milieu & Maatschappij

Postbus 5059
2600 GB Delft

Vlinderweg 6
2623 AX Delft

(015) 2 690 303
mm@nen.nl
www.nen.nl

ING NL02 INGB 0000 0253 01
Rabobank NL43 RABO 0106 8395 43

Nederlands Normalisatie Netwerk

Geachte heer [10.2.e](#)

Hierbij reageren wij op uw brief van 22 maart 2019 aan de normcommissie Asbest in Lucht over de herziening van NEN 2990 'Eindbeoordeling na asbestsanering'. Op 27 maart 2019 heeft de normcommissie Asbest in Lucht de inhoud van uw brief besproken en hierover besluiten genomen. Deze brief geeft een samenvatting van de genomen besluiten naar aanleiding van uw brief.

Toetsen aan bovengrens van het betrouwbaarheidsinterval

Gezien het belang voor voldoende draagvlak voor de norm en de beperkte impact van de wijziging heeft de normcommissie Asbest in Lucht besloten uw verzoek om op de nominale waarde te blijven toetsen te accepteren. Daarbij wordt opgemerkt dat de normcommissie met uw verzoek heeft ingestemd ten behoeve van het draagvlak van de norm. De leden van Fenelab zijn immers de uitvoerders van de norm.

De commissie heeft voorts vastgesteld dat Fenelab geen/onvoldoende onderbouwing heeft aangereikt over de extra kosten die samen zouden hangen met toetsing aan de bovenwaarde ten opzichte van de kosten bij toetsing aan de nominale waarde (bij RK2A). De commissie behoudt zich voor om in de volgende herziening van de NEN2990 over te gaan op toetsen op de bovengrens.

Verlagen onderdruk bij eindcontrole

De normcommissie Asbest in Lucht heeft gekozen voor een tussenoplossing. Deze houdt in dat in de normtekst een onderdruk wordt voorgeschreven van 2 Pascal en een ventilatievoud van 0,1-1 verversingen per uur tijdens de luchtmetingen bij de eindcontrole. Hieraan wordt een (*) toegevoegd met toelichting dat de onderdruk vooralsnog moet worden verlaagd naar 10 Pascal met een ventilatievoud van 4

verversingen per uur tijdens de luchtmetingen bij een eindcontrole, totdat het certificatieschema is aangepast op de in de norm vermelde definitieve onderdruk. De overgangsoptie bij het (*) komt overeen met de eisen zoals beschreven in het certificeringsschema indien er geen saneringsactiviteiten worden uitgevoerd. De normcommissie Asbest in Lucht zal het initiatief nemen om hierover met het Ministerie van SZW en Ascert in overleg te treden.

Kleefmonsters decontaminatie unit

De normcommissie Asbest in Lucht heeft besloten om het nemen van de kleefmonsters in de decontaminatie-unit te verwijderen uit de normtekst. De decontaminatie-unit is onderdeel van het containment en heeft in die hoedanigheid geen aparte vermelding in NEN 2990, aangezien voor het containment al eisen zijn opgenomen met betrekking tot het nemen van kleefmonsters.

Indien u naar aanleiding van deze brief nog vragen heeft over de genomen besluiten kunt u contact opnemen met NEN.

Met vriendelijke groet,
Namens de normcommissie Asbest in Lucht

KENMERK
390060-JvtB

BEDRIJFSNAAM
NEN Milieu & Maatschappij

DATUM
30 april 2019

PAGINA
2/2

390060 "Asbest in lucht"**Antwoord van de normcommissie aan Veras en VVTB**

Document type:	Other committee document
Datum van document:	2019-05-03
Reactie NL:	INFO
Opmerking secretaris:	Hierbij ontvangt u de brief zoals we die op 2 mei 2019 hebben verstuurd aan VERAS en VVTB, als antwoord op document N 136. Na het concept dat vorige week was rondgestuurd zijn er nog enkele dingen gewijzigd. Een punt dat gewijzigd is, is de zinsnede over ventilatie. Die bleek ook nog niet correct weergegeven in het gereviseerde verslag in document N142. Dat zal ook nog worden aangepast.
E-mailadres secretariaat:	10.2.e @nen.nl
Commissie webadres:	https://isolutions.iso.org/ecom/livelink/open/37436250

Besturen van VERAS en VVTB
t.a.v. de heer drs. ing. [10.2.e](#)
Postbus 159
4190 CD Geldermalsen
Nederland

KENMERK
390060-[10.2.e](#)

DATUM
2 mei 2019

ONDERWERP
Onderwerp: uw bericht over de herziening van NEN 2990, d.d. 25 maart 2019

NEN Milieu & Maatschappij

Postbus 5059
2600 GB Delft

Vlinderweg 6
2623 AX Delft

(015) 2 690 303

10.2@nen.nl

www.nen.nl

ING NL02 INGB 0000 0253 01

Rabobank NL43 RABO 0106 8395 43

Nederlands Normalisatie Netwerk

Geachte heer [10.2 E](#)

Hierbij reageren wij op uw bericht van 25 maart 2019 aan de normcommissie Asbest in Lucht over de herziening van NEN 2990 'Eindbeoordeling na asbestsanering'. Op 27 maart 2019 heeft de normcommissie Asbest in Lucht de inhoud van uw bericht besproken en daarover besluiten genomen. Deze brief geeft hiervan een samenvatting.

Verlagen onderdruk bij eindcontrole

De normcommissie Asbest in Lucht heeft gekozen voor een tussenoplossing. Deze houdt in dat in de normtekst een onderdruk wordt voorgeschreven van 2 Pascal en een ventilatievoud van 0,1-1 verversingen per uur tijdens de luchtmetingen bij de eindcontrole. Hieraan wordt een * toegevoegd met als toelichting dat de onderdruk vooralsnog moet worden verlaagd naar 10 Pascal met een ventilatievoud van 4 verversingen per uur tijdens de luchtmetingen bij een eindcontrole, totdat het certificatieschema is aangepast op de in de norm vermelde definitieve onderdruk. De overgangsoptie bij het * komt overeen met de eisen zoals beschreven in het certificeringsschema indien er geen saneringsactiviteiten worden uitgevoerd. De normcommissie Asbest in Lucht zal het initiatief nemen om hierover met het Ministerie van SZW en Ascet in overleg te treden.

Kleefmonsters decontaminatie unit

De normcommissie Asbest in Lucht heeft besloten om het nemen van de kleefmonsters in de decontaminatie-unit te verwijderen uit de normtekst. De decontaminatie-unit is onderdeel van het containment en heeft in die hoedanigheid geen aparte vermelding in NEN 2990, aangezien voor het containment al eisen zijn opgenomen met betrekking tot het nemen van kleefmonsters.

Overige punten

De Normcommissie Asbest in Lucht is van mening dat de overige door u aangedragen punten reeds zijn beoordeeld en verwerkt naar aanleiding van het ontvangen commentaar tijdens de publieke commentaarronde op basis van Ontwerp NEN2990:2017. We zullen u zo snel mogelijk terugkoppeling geven over de verwerking van de punten in die commentaartabel.

Indien u naar aanleiding van deze brief nog vragen heeft over de genomen besluiten, dan kunt u contact opnemen met NEN.

Met vriendelijke groet,
Namens de normcommissie Asbest in Lucht

KENMERK
390060-JvtB

BEDRIJFSNAAM
NEN Milieu & Maatschappij

DATUM
30 april 2019

PAGINA
2/2

Van: Adviesbureau Jan Tempelman^{10.2.e} @ziggo.nl>
Verzonden: woensdag 12 juni 2019 11:59
Aan: 'Vakdeskundige Ascert';^{10.2.e}); 'JVW Consult';^{10.2.e} ;
CC: ^{10.2.e}); 'Secretaris Ascert'
Onderwerp: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascert en SZW dd. 20-5-2019

Beste^{10.2.e}

Bedankt voor deze aanvullende informatie. Ik ben nu bezig om, mede op basis van de laatste aanpassingen van^{10.2.e} die op vakantie is, tot een "definitieve" tekst te komen. Met argument a. zoals genoemd in de mail ben ik het overigens niet eens. Het is niet aan de CKI om te bepalen wat de omstandigheden tijdens de eindcontrole moeten zijn. Dit is het welbekende kip/ei-probleem. De inspectie-instelling ("lab") is verantwoordelijk voor de eindcontrole die moet verzekeren dat daarna personen veilig en zonder adembescherming het containment kunnen betreden. Dit belang is groter dan de formele controle door de CKI op dit punt lijkt me.

Inderdaad kun je met een tamelijk simpele by-pass de onderdruk op elk gewenst niveau regelen. Natuurlijk moet je er vanuit kunnen gaan dat het ventilatievoud ook (bij benadering !) evenredig afneemt met de onderdruk. Nu wordt tijdens de sanering uitgegaan van een ventilatievoud van 6x bij een onderdruk van 20 Pa, waardoor je bij 2 Pa ongeveer tussen 0,5 en 1,5 zal uitkomen. Dit komt overeen met de natuurlijke ventilatie van een normale woning en dat is ook precies de bedoeling. Natuurlijk mag de onderdruk niet worden verlaagd door extra kieren in het containment aan te brengen omdat hierdoor het ventilatievoud juist toeneemt.

Waar een wil is, is een weg lijkt me.

Ga nu verder met tekstvoorstel, waarbij we eventueel weer terugkomen op de eerste *) tekst. Zal even sparren met^{10.2 E} en houd jullie op de hoogte. Vakantieangers, lees deze mail vooral niet maar ga lekker fietsen, wandelen of bij regen klaverjassen. Wij gaan even door zodat jullie bij thuiskomst niet meteen weer in de stress schieten ☺.

Met vriendelijke groet,

10.2.
e

Adviesbureau Jan Tempelman
 Theo van Doesburgstraat 22
 7425 ER Deventer
 telefoon 06^{10.2.e}
 mail: ^{10.2.e} @ziggo.nl
 KvK nummer: 65313410

Van: Vakdeskundige Ascert
Verzonden: woensdag 12 juni 2019 11:23
Aan: ^{10.2.e} ; Adviesbureau Jan Tempelman ; 'JVW Consult' ; ^{10.2.e} ; ^{10.2.e} ;

Onderwerp: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascertain en SZW dd. 20-5-2019

Beste mensen,

Het voorstel voor wijziging in de certificatieregeling om de onderdruk tijdens de meting terug te brengen naar 2 pascal (+1 pascal) heeft het in het CCvD niet gehaald.

Vanuit de verwijderaars waren er bezwaren. Die bezwaren waren tweeledig:

- a. Met voorzag een mogelijke sanctie van een CKI als de waarde tijdens de meting niet exact op dat niveau zou liggen;
- b. Men was van mening dat deze waarde niet altijd haalbaar was (bij gebruik van niet regelbare onderdruk machines of machines die niet ver genoeg teruggedraaid zouden kunnen worden).

Inzake a. is een simpele oplossing voorhanden om in de certificatieregeling geen waarde aan te geven, maar alleen te stellen dat de onderdruk tijdens de meting lager mag zijn dan de gestelde eis van 20 respectievelijk 10 pascal. Een waarde aangeven in de NEN 2990 zou dan een verlaging waarborgen, zonder dat dit voor de verwijderaars het ongewenste effect van een sanctie zou hebben.

Ik heb de vertegenwoordigers van de verwijderaars gevraagd of zij hiermee wel in kunnen stemmen

Inzake b. blijft het gesignaleerde probleem ook ontstaan als we de eisen gaan vastleggen in de NEN 2990. Er zouden zich dan situaties voor kunnen doen die mogelijk tot het niet vrij kunnen geven kunnen leiden omdat de onderdruk niet voldoende verlaagd kan worden. Ik heb aan de vertegenwoordigers van de verwijderaars gevraagd wat zij wel als mogelijkheid zien.

Persoonlijk ben ik van mening dat door variatie in de aanzuigopening van de ODM, danwel met behulp van een bypass de flow ook bij niet regelbare ODM's ook eenvoudig teruggebracht kan worden. Maar we moeten even kijken waar de verwijderaars mee komen.

Resumé:

Het lijkt erop dat we de door de normcommissie geformuleerde tussenoplossing met de (*) die aan het bestuur van de VERAS-VVTB is gestuurd op 2 mei j.l. vooralsnog nog even in stand moeten houden. Met die tussenoplossing kan de NEN 2990 in ieder geval in werking treden zonder in strijd te zijn met de certificatieregeling.

Mochten er ontwikkelingen zijn die toch tot een oplossing leiden waardoor de tekst met de (*) uit de NEN 2990 zou kunnen voordat deze gepubliceerd is, dan hou ik jullie uiteraard op de hoogte.

Excuus voor deze (door mij niet voorziene) stagnatie. Het gedane werk is uiteraard niet voor niets gedaan, maar we zitten even in de spagaat van welk document als eerste van kracht wordt.

Mochten er nog vragen zijn over bovenstaande dan verneem ik deze graag.

Met vriendelijke groet,

Namens Stichting Ascertain

10.2.e

Vakdeskundige

info@ascert.nl
www.ascert.nl

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is onrechtmatig. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan.

Ascertain sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit elektronische verzending.

Ontvangt u deze e-mail, terwijl deze niet voor u bedoeld is, dan verzoeken wij u ons hierover per omgaande te berichten.

Van: ^{10.2.e} info@ascert.nl [@tno.nl](mailto:info@ascert.nl)>
Verzonden: woensdag 5 juni 2019 09:15
Aan: Adviesbureau Jan Tempelman ^{10.2.e} [@ziggo.nl](mailto:info@ascert.nl)>; 'JVW Consult' ^{10.2.e} [@jvwconsult.nl](mailto:info@ascert.nl)>; ^{10.2.e} [@nen.nl](mailto:info@ascert.nl)>; ^{10.2.e} [@rps.nl](mailto:info@ascert.nl)>
CC: ^{10.2.e} [@qresults.nl](mailto:info@ascert.nl)>
Onderwerp: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascertain en SZW dd. 20-5-2019

Hoi allemaal,

Ik heb het gevoel dat het punt van afronding van de NEN2990 al een tijdje in zicht is, maar dat we wat aan momentum hebben verloren. En ik ben de komende 2,5 week uit de lucht ivm vakantie, dus zal er de komende tijd vanuit mij geen reactie komen op zaken die via de mail voorbij komen.

Daarnaast wil ik nog een laatste tekstvoorstel doen m.b.t. het onderwerp verlagen onderdruk versus ventilatie (paragraaf 9.1.1). Want hoewel het misschien niet praktisch is om het ventilatievoud te meten (*wat op zich vreemd is, aangezien ook tijdens saneringswerkzaamheden een minimaal ventilatievoud dient te worden gehanteerd, wat doet vermoeden dat dit toch ook in de praktijk gemonitord zou moeten worden*), zijn mijn collega's en ik van mening dat het wel van belang is dat in de norm duidelijk is wat het doel van deze verlaging is (namelijk verlagen ventilatievoud ipv verlagen onderdruk). Dat wordt aangenomen dat dit in de praktijk wordt gerealiseerd door de onderdruk te verlagen is een praktische uitwerking maar niet het doel op zich. Daarom onderstaand tekstvoorstel (met in **groen** de veranderingen t.o.v. de vorige versie, waarbij ik gebruik heb gemaakt van de informatie die ^{10.2.e} eerder heeft opgestuurd). Ik ga er vanuit dat dit alternatief nog kan worden meegenomen in de discussie.

“Laat, nadat het containment bij de visuele inspectie als “schoon” is beoordeeld (8.3.2), de onderdruk verlagen tot 2 (+/- 1) Pa (**door verlaging van het debiet van de onderdrukmaschine waarbij het containment in tact blijft met als doel om de ventilatievoud te verlagen tot 0,1 verversingen per uur tot 1 verversingen per uur**). Voer vervolgens onder deze condities de luchtmetingen uit zoals beschreven in dit hoofdstuk. Op basis van het gezamenlijk resultaat van de visuele inspectie, voor RK2A aangevuld met kleefmonsters, en de m.b.v. de luchtmetingen bepaalde asbestconcentratie wordt vastgesteld of de ruimte voldoet aan de in deze norm beschreven opleveringscriteria (“vrijgave”) (**zie ook 9.1.5.2.5**).”

Helaas is ^{10.2.e} er nog niet aan toegekomen om een tekstvoorstel m.b.t. “kruipruimten” op te stellen en rond te sturen, wat volgens mij een van de laatste punten op de NEN2990 agenda is.

Met vriendelijke groet,

^{10.2.e}

From: Adviesbureau Jan Tempelman ^{10.2.e} [@ziggo.nl](mailto:info@ascert.nl)>
Sent: zondag 26 mei 2019 10:33
To: 'JVW Consult' ^{10.2.e} [@jvwconsult.nl](mailto:info@ascert.nl)>; ^{10.2.e} [@tno.nl](mailto:info@ascert.nl)>; ^{10.2.e} [@nen.nl](mailto:info@ascert.nl)>; ^{10.2.e} [@rps.nl](mailto:info@ascert.nl)>

Cc: ^{10.2.e}

[<@qresults.nl>](mailto:@qresults.nl)

Subject: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascet en SZW dd. 20-5-2019

Hallo allen,

Inmiddels weer thuis. Morgen weer vol aan de bak. ^{10.2.e} je kunt het ventilatievoud wel degelijk goed meten, maar dat is geen routineklus en om het goed te doen moet je toch wel 3 à 4 uur meten. Niet handig op een saneringslocatie.

(methode: tracergas in ruimte brengen en concentratieafname in de tijd volgen).

Morgen verder met het huiswerk.

Groet,

^{10.2.e}

Van: Jvw Consult ^{10.2.e} [<@jvwconsult.nl>](mailto:@jvwconsult.nl)

Verzonden: donderdag 23 mei 2019 14:13

Aan: ^{10.2.e} [<@nen.nl>](mailto:@nen.nl); ^{10.2.e} [<@tno.nl>](mailto:@tno.nl); 'Adviesbureau Jan Tempelman' ^{10.2.e} [<@ziggo.nl>](mailto:@ziggo.nl); ^{10.2.e} [<@rps.nl>](mailto:@rps.nl)

CC: ^{10.2.e} [<@qresults.nl>](mailto:@qresults.nl)

Onderwerp: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascet en SZW dd. 20-5-2019

Hallo allen,

Afgelopen maandag hebben we met ^{10.2.e} en ^{10.2.e} zeer uitgebreid over dit onderwerp van gedachten gewisseld. We waren het er volkomen mee eens dat niet zozeer de onderdruk, als wel het maximale ventilatievoud zou behoren te worden beschreven. Wij waren het er echter ook over eens dat het 'ventilatievoud' nooit is gemeten en feitelijk ook niet objectief meetbaar is. Hoewel je gelijk hebt, ^{10.2.e} hebben we er toch maar voor gekozen om de onderdruk te benoemen. De waarde is bepaald op 2 pa + / - 1 pa omdat niet alle ODM's zo nauwkeurig kunnen worden afgesteld, vooral bij de grotere machines.

De rest komt nog.

met vriendelijke groet

^{10.2.e}

beleid en communicatie

KONINK - EN EXPERTISECENTRUM ARBEID

Beringerschans 38
3432 CE Nieuwegein

T 0031 ^{10.2.e}

W www.jvwconsult.nl

@ ^{10.2.e} [<@jvwconsult.nl>](mailto:@jvwconsult.nl)

Van: ^{10.2.e} @tno.nl
Verzonden: donderdag 23 mei 2019 13:01
Aan: Adviesbureau Jan Tempelman <^{10.2.e} @nen.nl>; ^{10.2.e} @ziggo.nl>; ^{10.2.e} @jvwconsult.nl>; ^{10.2.e} @rps.nl>
CC: ^{10.2.e} @gresults.nl>
Onderwerp: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascet en SZW dd. 20-5-2019

Hoi allemaal,

Ik heb ondertussen naar het tekstvoorstel m.b.t. de condities tijdens de luchtmetingen, en daar ben ik het niet helemaal mee eens. Met betrekking tot de condities en de invloed daarvan op het meetresultaat is namelijk het verlagen van de ventilatievoud van groter belang dan het verlagen van de onderdruk. Daarom moet dit mijns inziens wel expliciet worden vermeld. Ik vermoed dat dit is aangegeven doordat men in de praktijk de ventilatievoud over het algemeen niet meet en dus niet weet, en dat wordt aangenomen dat bij een onderdruk van 2 Pa de ventilatievoud ongeveer 0,1-1 ACH is (dat hoop ik in ieder geval), maar dit zou hier wat mij betreft niet de boventoon moeten voeren. Vandaar bij deze onderstaand tekstvoorstel voor paragraaf 9.1.1:

“Laat, nadat het containment bij de visuele inspectie als “schoon” is beoordeeld (8.3.2), de onderdruk verlagen tot 2 (+/- 1) Pa met een ventilatievoud van 0,1 verversingen per uur tot 1 verversingen per uur. Voer vervolgens onder deze condities de luchtmetingen uit zoals beschreven in dit hoofdstuk. Op basis van het gezamenlijk resultaat van de visuele inspectie, voor RK2A aangevuld met kleefmonsters, en de m.b.v. de luchtmetingen bepaalde asbestconcentratie wordt vastgesteld of de ruimte voldoet aan de in deze norm beschreven opleveringscriteria (“vrijgave”) (zie ook 9.1.5.2.5).”

M.b.t. de plaats van paragraaf 9.1.5. (Interpretatie van de meetresultaten), ik ben het met ^{10.2.e} eens dat het logischer is om deze naar het eind van dit hoofdstuk te verplaatsen. Wat mij betreft wordt 9.1.5 dan 9.5.

M.b.t. de kruipruimten wacht ik het tekstvoorstel van ^{10.2.e} af.

M.b.t. het finaliseren van de tekst van de NEN 2990, zodat deze aan de rest van de normcommissie kan worden voorgelegd ga ik er vanuit dat ^{10.2.e} dit op zich neemt (er vanuit gaande dat die het overzicht nog heeft ☺).

Met vriendelijke groet,
^{10.2.e}

From: Adviesbureau Jan Tempelman ^{10.2.e} @ziggo.nl>
Sent: maandag 20 mei 2019 19:16
To: ^{10.2.e} @tno.nl>; ^{10.2.e} @jvwconsult.nl>
Cc: ^{10.2.e} @nen.nl>; ^{10.2.e} @rps.nl>; ^{10.2.e} @gresults.nl>
Subject: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascet en SZW dd. 20-5-2019

Ha ^{10.2.e} en allemaal,

Wat betreft de tekst “kruipruimten” probeer ik morgenochtend met een tekstvoorstel te komen op basis van de voorstellen.

Vandaag een constructief overleg gehad met ^{10.2.e} (voor Ascet) en ^{10.2.e} (SZW). De agenda was simpel: Afstemmen van onze formulering m.b.t. onderdruk (het befaamde compromis met *) met Ascet. Tot onze niet geringe vreugde heeft ^{10.2.e} inmiddels in de nieuwe tekst van de Certificatieregeling Asbestverwijdering opgenomen dat tijdens de

luchtmetingen de onderdruk teruggebracht moet worden tot 2 (+/-) Pa. Dit zit zo dicht bij onze oorspronkelijke verlangens, dat de tekst in 9.1.1 een stuk eenvoudiger kan. Het sluit dan 1:1 aan bij de eisen voor de saneerders

Zie mijn tekstvoorstel (bijlage), waarbij nog wat stof tot nadenken.

Ik ben van woensdag t/m zaterdag op pad voor de VDI- normcommissie. Ik stel dus voor dat ^{10.2.e} en daarna ^{10.2.e} zorgen voor het definitief opnemen van de teksten ☺ c.q. het versiebeheer.

Met vriendelijke groet,

^{10.2.e}

Adviesbureau Jan Tempelman
Theo van Doesburgstraat 22
7425 ER Deventer
telefoon 06 ^{10.2.e}
mail: ^{10.2.e} [@ziggo.nl](mailto:adviesbureau@ziggo.nl)
KvK nummer: 65313410

Van: ^{10.2.e} [@tno.nl](mailto:adviesbureau@tno.nl)>
Verzonden: maandag 20 mei 2019 13:27
Aan: ^{10.2.e} [@jvwconsult.nl](mailto:adviesbureau@jvwconsult.nl)>; Adviesbureau Jan Tempelman ^{10.2.e} [@ziggo.nl](mailto:adviesbureau@ziggo.nl)>
CC: ^{10.2.e} [@nen.nl](mailto:adviesbureau@nen.nl)>; ^{10.2.e} [@rps.nl](mailto:adviesbureau@rps.nl)>
Onderwerp: RE: Laatste (?!) aanpassingen in NEN 2990

Hoi allemaal,

Volgens mij zijn we het allemaal wel met elkaar eens. De praktische vraag is nu alleen: Hoe gaan we verder? Hoe wordt dit alles precies opgenomen in de NEN 2990 en welke specifieke vragen moeten we de rest van de commissie wellicht stellen wanneer ze de aangepaste versie krijgen voorgelegd?

Qua onderwerp wil ik voorstellen dat ^{10.2.e} dan wel ^{10.2.e} een finaal tekstvoorstel doen, waarbij al dan niet onderstaande suggesties worden meegenomen (het onderwerp ligt namelijk buiten mijn directe kennisdomein).

Met vriendelijke groet,
^{10.2.e}

From: ^{10.2.e} [@jvwconsult.nl](mailto:adviesbureau@jvwconsult.nl)>
Sent: zondag 19 mei 2019 15:42
To: Adviesbureau Jan Tempelman ^{10.2.e} [@ziggo.nl](mailto:adviesbureau@ziggo.nl)>
Cc: ^{10.2.e} [@tno.nl](mailto:adviesbureau@tno.nl)>; ^{10.2.e} [@nen.nl](mailto:adviesbureau@nen.nl)>; ^{10.2.e} [@rps.nl](mailto:adviesbureau@rps.nl)>
Subject: Re: Laatste (?!) aanpassingen in NEN 2990

Beste allen,

Het lijkt me volstrekt logisch dat bij een eindcontrole in een kruipruimte met onverharde bodem geen onderzoek conform de NEN 5707 moet of kan worden uitgevoerd. Lijkt me fysiek een onmogelijke taak.
Een tussenoplossing is prima, maar dat betekent niet dat bij een positief resultaat de bodem 'dus' als asbestvrij (concentratie < rcn) mag worden beschouwd. Daarvoor zal toch een onderzoek conform de NEN 5707 nodig zijn. Die kan echter pas worden uitgevoerd na de volledige sloop van het bouwwerk. Het lijkt mij dat hierover in het verslag van de eindcontrole een opmerking moet worden gemaakt.

Mvg
10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 19 mei 2019 om 12:48 heeft Adviesbureau Jan Tempelman ^{10.2.e} @ziggo.nl> het volgende geschreven:

Ha ^{10.2.e}

Excuses voor mijn late reactie. Er kwam e.e.a. tussen. Bijgaand mijn reactie op jouw voorstellen, die ik in de tekst heb gezet: **in rood**

Groet,

10.2.
e

Van: ^{10.2.e} @tno.nl>
Verzonden: donderdag 9 mei 2019 18:28
Aan: ^{10.2.e} @nen.nl>; 'JVW Consult' <^{10.2.e} @jvwconsult.nl>; ^{10.2.e} @rps.nl>; "Jan Tempelman Adviesbureau" ^{10.2.e} @ziggo.nl>
Onderwerp: RE: Laatste (?!) aanpassingen in NEN 2990

Hoi heren,

Waar het volgens mij om gaat is dat de tekst zoals die er stond voor meerdere uitleggen vatbaar is. Wat volgens mij wordt bedoeld is dat per 50m² oppervlak van de vloer van de kruipruimte of per oppervlak van de vloer van de kruipruimte tot een afstand van 10m vanaf de bron (= de niet-hechtgebonden asbesthoudende toepassing die is verwijderd) een verzamelmonster moet worden genomen. Je zou het echter ook zo kunnen lezen dat je een monster van de bron zelf zou moeten nemen (en dat is zeker niet de bedoeling). ^{10.2.e} **Inderdaad, dat is zeker niet de bedoeling. Dat is onderdeel van de inventarisatie.**

Door de manier waarop het in de laatste versie is opgeschreven staat er hetzelfde, maar op een beknoptere manier door te verwijzen naar de relevante normen, waardoor hier ook geen discrepanties tussen kunnen ontstaan. ^{10.2.e} **eens, zoals ook al in mijn commentaar aangegeven.**

Ik heb niet meer scherp op mijn netvlies wat de tekst was in de versie van de norm die uit is gegaan voor externe review, wat bij deze paragraaf daarop de opmerkingen van Fenelab (en anderen) waren, en hoe we daar als schrijfgroep/normcommissie op hebben gereageerd (op basis waarvan de tekst is aangepast, al dan niet op basis van een tekstvoorstel van ^{10.2.e}

Ik zag wel dat bij de stukken van de vergadering van 9 oktober vorig jaar o.a. een document van ^{10.2.e}

zat met commentaar dat hij wilde inbrengen n.a.v. de toen laatste conceptversie van de NEN 2990 en de doorgevoerde wijzigingen. Hierin staat o.a. het volgende:

“(pagina 27): De huidige tekst, die erin is gezet sinds het laatste concept schept nog meer onduidelijkheid dan de huidige tekst. Nu staat er dat bij losgebonden toepassing en een aantoonbaar (inventarisatie) vervuilde grond er monsters moeten worden genomen en geanalyseerd. Een Laboratorium mag dat niet en komt dan in het vaarwater van een BRL gecertificeerd bureau. ^{10.2.e} **Dat klopt niet helemaal, maar de aangedragen oplossing lijkt me zo gek nog niet.**

Waarom niet het voorstel van Fenelab doorvoeren en het te nemen grondmonster als een veredeld materiaalmonster zien.

- Besmette bodem = NEN5707 onderzoek door een erkend bureau, GEEN eindcontrole
- Besmette toplaag (restanten) = sanering middels handpicking of afgraven toplaag en eindcontrole middels visuele inspectie **is in feite reguliere eindcontrole met afkeur aangezien bij visuele inspectie asbestrestanten worden waargenomen**
- Losgebonden toepassing die NIET in de bodem zat = grondmonster direct onder de locatie van de toepassing”

Misschien is een tussenoplossing dat we de normcommissie (en in het bijzonder ^{10.2.e} vragen of zij de huidige tekst goedkeuren? En dan moet er wellicht nog wat met de reactie(s) in de commentaartabel.

Daarnaast denk ik dat het goed is om de bijgevoegde opmerking wat aan te passen, zodat hopelijk duidelijker wordt wat wordt bedoeld (zie tekstvoorstel hieronder). En ik denk dat het tweede deel van de opmerking (geel gearceerd hieronder) niets met het eerste deel te maken heeft, en eigenlijk als opmerking bij paragraaf 8.5.1 (algemeen) moet worden geplaatst

OPMERKING Deze systematiek is gebaseerd op het feit dat de saneerder in een situatie waarbij de aanwezige onverharde bodem niet verontreinigd is met asbest voorafgaand aan de sanering de bodem afdekt om te voorkomen dat deze tijdens de sanering verontreinigd raakt. Deze afdekking behoort in de aanwezigheid van de inspecteur te worden verwijderd. **Indien een containment direct is geplaatst boven het luik naar een kruipruimte, dan wordt deze situatie beschouwd als een samengestelde ruimte. Het containment hoeft niet als aparte verdieping te worden beschouwd.***

***) lijkt me een juist uitgangspunt want als de bodem wel tevoren verontreinigd zou zijn heb je het over een bron die ook in het inventarisatierapport moet zijn vermeld. De asbestbronnen zoals vermeld in het inventarisatierapport vormen de basis voor het werkplan en dus de sanering.**

Een aanvullend bodemonderzoek NEN 5707/NEN5898 kan in bepaalde gevallen nuttig zijn, b.v. wanneer een pand gesloopt gaat worden maar zou geen deel uit moeten maken van een reguliere eindcontrole want dat zal ongetwijfeld tot veel conflicten gaan leiden.

Verder krijgt een kruipruimte voldoende aandacht lijkt me. Het gaat om een ruimte waarin zelden personen zullen verblijven

Met vriendelijke groet,

^{10.2.e}

PS. ^{10.2.e} ik hoop dat je gezien hebt dat ^{10.2.e} niet in de versie met de laatste wijzigingen van ^{10.2.e} en mij heeft gewerkt, maar in de versie met alleen de laatste wijzigingen van ^{10.2.e} Dat wil dus zeggen dat mijn wijzigingen niet in de versie zitten die je nu hebt meegestuurd (vind ik persoonlijk wel jammer van mijn moeite ☺)

From: ^{10.2.e} [<@nen.nl>](mailto:@nen.nl)
Sent: donderdag 9 mei 2019 13:13
To: 'JVW Consult' <^{10.2.e} @jvwconsult.nl>; ^{10.2.e} @rps.nl>; ^{10.2.e} @ziggo.nl>; ^{10.2.e} @tno.nl>; "Jan Tempelman Adviesbureau" <^{10.2.e} @ziggo.nl>
Subject: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990

Hallo allemaal,
Hierbij nogmaals de tekst van de norm. Het gaat om de tekst bij 8.5.3 Eindbeoordeling van kruipruimten met een onverharde ondergrond. Hierover is al diverse keren discussie geweest. Ik probeer hieronder de reacties van ^{10.2.e} en ^{10.2.e} weer te geven die mij in verwarring brengen.
Met vriendelijke groet,
^{10.2.e}

Reactie van ^{10.2.e} **/Fenelab (zie bijgevoegde pdf) op het concept van december (doc N121)**

In december was de tekst als volgt:

8.5.3 Eindbeoordeling van kruipruimten met een onverharde ondergrond

Inspecteer de toplaag (bovenste 5 cm) visueel op de aanwezigheid van asbestrestanten. Indien er na het verwijderen van een niet-hechtgebonden asbestbron, aanwijzingen zijn dat de toplaag verontreinigd geraakt, volg dan de volgende stappen:
— *Neem per 50 m² of per 10 m van de verwijderde niet hechtgebonden bron één verzamelmonster van minimaal 12 kg.*

— *Analyseer de monsters conform NEN 5898.*

— *Toets de gehalten aan de interventiewaarde [13, 14] en keur af indien de interventiewaarde voor asbest in bodem (zie circulaire bodemsanering, bijlage 3) wordt overschreden.*

OPMERKING Deze systematiek is gebaseerd op het feit dat de saneerder, in geval van een niet verontreinigde onverharde bodem, voorafgaande de sanering de bodem afdekt. De afdekking behoort in de aanwezigheid van de inspecteur te worden verwijderd. Indien een containment direct is geplaatst boven het luik naar een kruipruimte, dan wordt deze situatie beschouwd als een samengestelde ruimte. Het containment hoeft niet als aparte verdieping te worden beschouwd.

De reactie vanuit Fenelab was toen:

8.5.3 “Neem per 50 m² of per 10 m van de verwijderde niet hechtgebonden bron één verzamelmonster van minimaal 12 kg.” Tekst niet juist. We gaan geen monsters nemen van een bron! 12 kg sluit denk ik ook niet aan bij bodem-NEN’s.

Reactie van ^{10.2.e} bij huidige tekst (met alle aanpassingen)
Mede op basis daarvan is de tekst aangepast.
De huidige tekst is:

8.5.3 Eindbeoordeling van kruipruimten met een onverharde ondergrond

Inspecteer de toplaag (bovenste 5 cm) op de aanwezigheid van asbestrestanten. Indien er na het verwijderen van een niet-hechtgebonden asbestbron, aanwijzingen zijn dat de toplaag verontreinigd is geraakt, voer dan aanvullend onderzoek uit conform NEN 5707 (monstername) en NEN 5898 (analyse). Keur de sanering af indien de interventiewaarde voor asbest in bodem wordt overschreden.
Deze systematiek is gebaseerd op het feit dat de saneerder de bodem afdekt voorafgaand aan de sanering, in geval van een niet verontreinigde onverharde bodem. De afdekking moet in de

aanwezigheid van de inspecteur worden verwijderd. Indien een containment direct is geplaatst boven het luik naar een kruipruimte, dan wordt deze situatie beschouwd als een samengestelde ruimte. Het containment hoeft dan niet als aparte verdieping te worden beschouwd.

De reactie van ^{10.2.e} nu in de huidige tekst met track changes,

Dit is de tekst die vanuit fenelab is voorgesteld. Deze werd tijdens een commissieoverleg verworpen, Taco zou een andere tekst aanleveren. Wat mij betreft kan de tekst in ere worden hersteld

waarbij hij heeft gelinkt naar het verwijderde tekstdeel:

— *Neem per 50 m² of per 10 m van de verwijderde niet hechtgebonden bron één verzamelmonster van minimaal 12 kg.*

— *Analyseer de monsters conform NEN 5898.*

Dit is de tekst die vanuit fenelab is voorgesteld. Deze werd tijdens een commissieoverleg verworpen, Taco zou een andere tekst aanleveren.

Wat mij betreft kan de tekst in ere worden hersteld

^{10.2.e}

Consultant Milieu

T (015) 2 690 374

M (06) ^{10.2.e}

Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Volg ons op [Twitter](#), [LinkedIn](#) of [Facebook](#)!

From: JVW Consult <^{10.2.e} @jvwconsult.nl>

Sent: donderdag 9 mei 2019 12:48

To: ^{10.2.e} @rps.nl; ^{10.2.e} @nen.nl; ^{10.2.e} @ziggo.nl; ^{10.2.e} @tno.nl; "Jan Tempelman
Adviesbureau" <^{10.2.e} @nen.nl>

Subject: RE: Laatste (?!) aanpassingen in NEN 2990

Maandag ben ik evenmin beschikbaar, dus dat komt goed uit...

Woensdagochtend ben ik niet beschikbaar tot een uur of 12. Daarna de rest van de dag weer wel.

Kan je nog even herhalen waar volgens jou het verschil ligt tussen de opmerkingen van ^{10.2.e} en ^{10.2.e}

Ik heb dat niet zo goed op mn netvlies.

Van: ^{10.2.e} [@rps.nl](mailto:info@rps.nl)
Verzonden: donderdag 9 mei 2019 10:23
Aan: ^{10.2.e} [@nen.nl](mailto:info@nen.nl)>; ^{10.2.e} [@tno.nl](mailto:info@tno.nl)>;
'Jan Tempelman Adviesbureau' (^{10.2.e} [@ziggo.nl](mailto:info@ziggo.nl)) <^{10.2.e} [@ziggo.nl](mailto:info@ziggo.nl)>; 'JVW Consult'
<^{10.2.e} [@jvwconsult.nl](mailto:info@jvwconsult.nl)>
Onderwerp: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990

Maandag ben ik helaas niet beschikbaar, op woensdag na 12 uur wel

^{10.2.e}

Operationeel Directeur
T +31 88 99 04 700
E ^{10.2.e} [@rps.nl](mailto:info@rps.nl)

Van: ^{10.2.e} [@nen.nl](mailto:info@nen.nl)>
Verzonden: donderdag 9 mei 2019 08:20
Aan: ^{10.2.e} [@rps.nl](mailto:info@rps.nl)>; ^{10.2.e} [@tno.nl](mailto:info@tno.nl)>; 'Jan Tempelman Adviesbureau' (^{10.2.e} [@ziggo.nl](mailto:info@ziggo.nl)) <^{10.2.e} [@ziggo.nl](mailto:info@ziggo.nl)>;
'JVW Consult' <^{10.2.e} [@jvwconsult.nl](mailto:info@jvwconsult.nl)>
Onderwerp: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990

CAUTION: This email originated from outside of RPS.

Hallo ^{10.2.e} ^{10.2.e} ^{10.2.e} en ^{10.2.e}
^{10.2.e} dank voor je opmerkingen. Ik begrijp al je opmerkingen, behalve met die bij het onderdeel waar
het vooral omging, de kruipruimtes. Ik merk dat ik daar nu de weg kwijt ben. Vooral omdat de
opmerking van ^{10.2.e} die van ^{10.2.e} tegenspreekt (tenzij ik het helemaal verkeerd
interpreteer). Ik wil dit laatste onderdeel graag afhandelen. Het lijkt mij goed om dat samen in een
webmeeting te doen in plaats van in opeenvolgende emails. Ik denk dat het goed is als ^{10.2.e}
daar ook bij is. Hierbij enkele tijd suggesties:

- maandagochtend, 13 mei 9:30-10:30 of 10:30-11:30
- woensdag 15 mei 9:00-10:00, 10:00-11:00 etc

Ik hoor graag of daar momenten tussen zitten dat jullie niet kunnen.

Dankjewel!

Met vriendelijke groet,

^{10.2.e}

^{10.2.e}

Consultant Milieu

T (015) 2 690 374

M (06) ^{10.2.e}

Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Volg ons op [Twitter](#), [LinkedIn](#) of [Facebook](#)!

From: ^{10.2.e} [@rps.nl](mailto:info@rps.nl)>
Sent: woensdag 8 mei 2019 16:56
To: ^{10.2.e} [@nen.nl](mailto:info@nen.nl)>

Cc: ^{10.2.e}[<@ziggo.nl>](mailto:@ziggo.nl); 'JVW Consult' ^{10.2.e}[<@jvwconsult.nl>](mailto:@jvwconsult.nl); 'Jan Tempelman Adviesbureau' (^{10.2.e}@tno.nl); (^{10.2.e}@ziggo.nl)
Subject: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990

Hallo ^{10.2.e}

Zie opmerkingen

Mvgr,

^{10.2.e}

Operationeel Directeur

T +31 88 99 04 700

E ^{10.2.e}@rps.nl

Van: ^{10.2.e}@nen.nl
Verzonden: maandag 6 mei 2019 12:38
Aan: 'Adviesbureau Jan Tempelman' ^{10.2.e}[<@ziggo.nl>](mailto:@ziggo.nl); ^{10.2.e}@tno.nl; ^{10.2.e}@rps.nl
CC: 'JVW Consult' ^{10.2.e}[<@jvwconsult.nl>](mailto:@jvwconsult.nl)
Onderwerp: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990

CAUTION: This email originated from outside of RPS.

Hallo ^{10.2.e} ^{10.2.e} en ^{10.2.e}

Zojuist heb ik met ^{10.2.e} telefonisch de wijzigingen n.a.v. de Fenelab vragen doorgenomen. En nog een paar wijzigingen aangebracht. Daar staat een geeltje bij in het 'commentaar fenelab...' document. Daarbij kwamen we er achter dat met name het verhaal van de kruipruimten met onverharde ondergrond nog wat aandacht nodig heeft. Ik denk ook van jou, ^{10.2.e} We hebben daar in een eerdere normcommissievergadering volgens mij ook al uitgebreid over gepraat. Willen jullie dat onderdeel goed bekijken? Het gaat om:

8.5.3 Eindbeoordeling van kruipruimten met een onverharde ondergrond

Inspecteer de toplaag (bovenste 5 cm) op de aanwezigheid van asbestrestanten.

Indien er na het verwijderen van een niet-hechtgebonden asbestbron, aanwijzingen zijn dat de toplaag verontreinigd is geraakt, voer dan aanvullend onderzoek uit conform NEN 5707 (monsterneming) en NEN 5898 (analyse). Keur de sanering af indien de interventiewaarde voor asbest in bodem wordt overschreden. Deze systematiek is gebaseerd op het feit dat de saneerder de bodem afdekt voorafgaand aan de sanering, in geval van een niet verontreinigde onverharde bodem. De afdekking moet in de aanwezigheid van de inspecteur worden verwijderd.

Indien een containment direct is geplaatst boven het luik naar een kruipruimte, dan wordt deze situatie beschouwd als een samengestelde ruimte. Het containment hoeft dan niet als aparte verdieping te worden beschouwd.

Met vriendelijke groet,

^{10.2.e}

^{10.2.e}

Consultant Milieu

T (015) 2 690 374

M (06)^{10.2.e}

Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Volg ons op Twitter, LinkedIn of Facebook!

-----Original Message-----

From: Adviesbureau Jan Tempelman <^{10.2.e} @ziggo.nl>

Sent: maandag 6 mei 2019 11:37

To: ^{10.2.e} @nen.nl>; ^{10.2.e} @tno.nl>;
^{10.2.e} @rps.nl

Cc: 'JVW Consult' <^{10.2.e} @jvwconsult.nl>

Subject: Laatste (?!) aanpassingen in NEN 2990

Lotgenoten,

Vanochtend nog even doorgenomen met ^{10.2.e} maar daarna op veler verzoek ook nog de opmerkingen van Fenelab verwerkt (zie bijgevoegde PDF). Daarbij enkele terechte opmerkingen die ik zo goed mogelijk heb verwerkt. Kijk er nog even naar, zodat ^{10.2.e} een opgeschoonde versie kan maken en daarna de tekst nog even kan doorlezen op verspringende verwijzingen en/of andere ongerechtigheden die er na het accepteren van revisies insluipen.

Veel leesplezier!

Met vriendelijke groet,

^{10.2.e}

Adviesbureau Jan Tempelman
Theo van Doesburgstraat 22
7425 ER Deventer
telefoon 06 ^{10.2.e}
mail: ^{10.2.e} @ziggo.nl
KvK nummer: 65313410

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: ^{10.2.e} @nen.nl>

Verzonden: donderdag 2 mei 2019 17:35

Aan: ^{10.2.e} @ziggo.nl>; ^{10.2.e} @rps.nl>;
^{10.2.e} @tno.nl>; ^{10.2.e} @rps.nl>

CC: 'JVW Consult' <^{10.2.e} @jvwconsult.nl>

Onderwerp: RE: aangepaste versie NEN 2990

Nogmaals, nu wel met ^{10.2.e} in de cc

Hallo ^{10.2.e} en ^{10.2.e}

Ik sprak net al even met ^{10.2.e} maar dat bracht me tot de conclusie dat het handiger was om even een bericht te sturen. Dankjullie wel voor al jullie werk. Ik ben na jullie door de norm heen gegaan. Ik wilde versie zoals ie nu is aan de normcommissie toesturen voor de laatste terugkoppeling, maar ik denk dat het handig is als jullie (of alleen ^{10.2.e} er nog een keer naar kijken. Dat heeft twee redenen:

* Ik heb nog een paar vragen. Zouden jullie naar de volgende punten willen kijken?

* 6.1.3 inventarisatierapport toegevoegd als hulpmiddel

* 6.5.7 injectiespuit - er wordt hier gesproken over gebruik bij aceton. Maar in de norm komt alleen gebruik voor bij glyceryltriacetaat.

* D.1 is aan te geven welke onderdelen van het formulier niet gebruikt hoeven te worden bij risicoklasse 1 saneringen?

* Zie verder ook al mijn opmerkingen in de tekst.

* Ik bedacht me dat ik in december van ^{10.2.e} nog een aantal opmerkingen had gekregen n.a.v. de november versie. Ik dacht dat dat alleen om tekstuele punten ging. Maar ik zie dat er ook nog een paar vragen om verduidelijking in staan, die wel handig zijn om even te bekijken. Zie het bijgevoegde document. Daarin zijn de punten waarvan het handig om er nog even naar te kijken geel gearceerd. Hoewel het om inhoud gaat, denk ik dat voor de verduidelijking van belang is. DE niet geel gearceerde punten heb ik zelf gecheckt. Voor de zekerheid zet ik Victor ook in de aanhef ^{10.2.e} staat in de cc zodat hij ziet wat de voortgang is.

Aanvullend: ik heb alle opmerkingen van de normredactie die volgens mij verwerkt zijn, weggehaald. Waar toelichting aan hem handig is bv omdat we het niet of anders hebben verwerkt, heb ik zijn opmerkingen laten staan met een toelichting van hem of mij.

Alle track changes heb ik zichtbaar gelaten. Want die wil ik laten zien bij de terugkoppeling aan de normcommissie.

Terugkoppeling aan de commentaargevers duurt iets langer dan verwacht omdat het door de commentaartabel gaan voor controle wat meer voeten in de aarde heeft. Gelukkig krijg ik daarbij volgende week ondersteuning van een collega. Ik hoop dat we eind volgende week kunnen terugkoppelen.

Alvast bedankt voor jullie reacties.

Met vriendelijke groet,

^{10.2.e}

^{10.2.e}

Consultant Milieu

T (015) 2 690 374

M (06) ^{10.2.e}

Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

[NEN_Handtekening e-mail_NL]<<http://www.nen.nl/web/show>>

Volg ons op Twitter<https://twitter.com/nen_nl>,

LinkedIn<<https://www.linkedin.com/company/165139/>> of

Facebook<<https://www.facebook.com/NEN.Standards/>>!

This e-mail message and any attached file is the property of the sender and is sent in confidence to the addressee only.

Internet communications are not secure and RPS is not responsible for their abuse by third parties, any alteration or corruption in transmission or for any loss or damage caused by a virus or by any other means.

RPS Netherlands, company number 24161142 (The Netherlands) Registered office:
Elektronicaweg 2, 2628 XG Delft

RPS B.V. <http://www.rps.nl>

This e-mail message and any attached file is the property of the sender and is sent in confidence to the addressee only.

Internet communications are not secure and RPS is not responsible for their abuse by third parties, any alteration or corruption in transmission or for any loss or damage caused by a virus or by any other means.

RPS Netherlands, company number 24161142 (The Netherlands) Registered office:
Elektronicaweg 2, 2628 XG Delft

RPS B.V. <http://www.rps.nl>

Virusvrij. www.avg.com

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 12 juni 2019 12:53
Aan: 'Vakdeskundige Ascet'
Onderwerp: RE: Laatste (?!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascet en SZW dd. 20-5-2019

Dag 10.2.e

Dank voor je bericht. Het bevreemd enigszins dat de discussie zo op de komma gevoerd wordt (en nu pas oppopt). Biedt wel een kans om nog beter af te stemmen op de praktijk.

Ik neig er naar om in het schema de abstracte oplossing te volgen (geen waarde opnemen, enkel aangeven dat onderdruk en ventilatiefrequentie tijdens de eindbeoordeling lager mag zijn). De oplossing *in* de NEN-norm ligt buiten SZW. Het gaat er mij om dat de formulering in het schema niet bijt met de norm én dat de nieuwe norm goed samen op gaat met het (nieuwe) schema. Denk dat het ook goed is om vanuit Ascet te schakelen met de NEN-secretaris (10.2.e). Die heeft mogelijk beter zicht op status en moment van publicatie e.a. Hij is voor mij nu het bruggenhoofd met het NEN.

Goed om na het CCvD-overleg een overzicht te hebben wat er nu door kan.. Wat betreft het begeleiden van deze (en de andere) schemawijzigingen, zal mijn nieuwe collega 10.2.e vanuit SZW de honneurs gaan waarnemen. Lijkt me goed dat we op korte termijn een kennismaking plannen en dan tegelijk een aantal van de wijzigingen bij de hoorns vatten, en vervolgens samen met 10.2.e de tekst verder te brengen. Wat mij betreft kunnen we verder met de geaccordeerde wijzigingen aan de hand van de tabel. Wat betreft de mate van onderdruk/ventilatie tijdens de eindbeoordeling, zou ik dan willen volstaan met de door jou voorgestelde abstractere tekst (onder inzake a).

Vr.groet,
 10.2.e

Van: Vakdeskundige Ascet
Verzonden: woensdag 12 juni 2019 11:23
Aan: 10.2.e ; Adviesbureau Jan Tempelman ; 'JVW Consult' ; 10.2.e ; 10.2.e
CC: 10.2.e ; Secretaris Ascet
Onderwerp: RE: Laatste (?!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascet en SZW dd. 20-5-2019

Beste mensen,

Het voorstel voor wijziging in de certificatieregeling om de onderdruk tijdens de meting terug te brengen naar 2 pascal (+1 pascal) heeft het in het CCvD niet gehaald.

Vanuit de verwijderaars waren er bezwaren. Die bezwaren waren tweeledig:

- Met voorzag een mogelijke sanctie van een CKI als de waarde tijdens de meting niet exact op dat niveau zou liggen;
- Men was van mening dat deze waarde niet altijd haalbaar was (bij gebruik van niet regelbare onderdruk machines of machines die niet ver genoeg teruggedraaid zouden kunnen worden.

Inzake a. is een simpele oplossing voorhanden om in de certificatieregeling geen waarde aan te geven, maar alleen te stellen dat de onderdruk tijdens de meting lager mag zijn dan de gestelde eis van 20 respectievelijk 10 pascal. Een waarde aangeven in de NEN 2990 zou dan een verlaging waarborgen, zonder dat dit voor de verwijderaars het ongewenste effect van een sanctie zou hebben.

Ik heb de vertegenwoordigers van de verwijderaars gevraagd of zij hiermee wel in kunnen stemmen

Persoonlijk ben ik van mening dat door variatie in de aanzuigopening van de ODM, danwel met behulp van een bypass de flow ook bij niet regelbare ODM's ook eenvoudig teruggebracht kan worden. Maar we moeten even kijken waar de verwijderaars mee komen.

Excuus voor deze (door mij niet voorziene) stagnatie. Het gedane werk is uiteraard niet voor niets gedaan, maar we zitten even in de spagaat van welk document als eerste van kracht wordt.

Stichting
Certificatie
Asbest

Ascert

2

Ik heb het gevoel dat het punt van afronding van de NEN2990 al een tijdje in zicht is, maar dat we wat aan momentum hebben verloren. En ik ben de komende 2,5 week uit de lucht ivm vakantie, dus zal er de komende tijd vanuit mij geen reactie komen op zaken die via de mail voorbij komen.

Daarnaast wil ik nog een laatste tekstvoorstel doen m.b.t. het onderwerp verlagen onderdruk versus ventilatie (paragraaf 9.1.1). Want hoewel het misschien niet praktisch is om het ventilatievoud te meten (*wat op zich vreemd is, aangezien ook tijdens saneringswerkzaamheden een minimaal ventilatievoud dient te worden gehanteerd, wat doet vermoeden dat dit toch ook in de praktijk gemonitord zou moeten worden*), zijn mijn collega's en ik van mening dat het wel van belang is dat in de norm duidelijk is wat het doel van deze verlaging is (namelijk verlagen ventilatievoud ipv verlagen onderdruk). Dat wordt aangenomen dat dit in de praktijk wordt gerealiseerd door de onderdruk te verlagen is een praktische uitwerking maar niet het doel op zich. Daarom onderstaand tekstvoorstel (met in **groen** de veranderingen t.o.v. de vorige versie, waarbij ik gebruik heb gemaakt van de informatie die ^{10.2.e} eerder heeft opgestuurd). Ik ga er vanuit dat dit alternatief nog kan worden meegenomen in de discussie.

“Laat, nadat het containment bij de visuele inspectie als “schoon” is beoordeeld (8.3.2), de onderdruk verlagen tot 2 (+/- 1) Pa (door verlaging van het debiet van de onderdrukmaschine waarbij het containment in tact blijft) met als doel om de ventilatievoud te verlagen tot 0,1 verversingen per uur tot 1 verversingen per uur. Voer vervolgens onder deze condities de luchtmetingen uit zoals beschreven in dit hoofdstuk. Op basis van het gezamenlijk resultaat van de visuele inspectie, voor RK2A aangevuld met kleefmonsters, en de m.b.v. de luchtmetingen bepaalde asbestconcentratie wordt vastgesteld of de ruimte voldoet aan de in deze norm beschreven opleveringscriteria (“vrijgave”) (zie ook 9.1-5.2.5).”

Helaas is ^{10.2.E} er nog niet aan toegekomen om een tekstvoorstel m.b.t. “kruipruimten” op te stellen en rond te sturen, wat volgens mij een van de laatste punten op de NEN2990 agenda is.

Met vriendelijke groet,

^{10.2.e}

From: Adviesbureau Jan Tempelman <^{10.2.e} @ziggo.nl>
Sent: zondag 26 mei 2019 10:33
To: 'JVW Consult' <^{10.2.e} @jvwconsult.nl>; ^{10.2.e} @tno.nl>; ^{10.2.e} @nen.nl>; ^{10.2.e} @rps.nl>
Cc: ^{10.2.e} @qresults.nl>
Subject: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascet en SZW dd. 20-5-2019

Hallo allen,

Inmiddels weer thuis. Morgen weer vol aan de bak. ^{10.2.E} je kunt het ventilatievoud wel degelijk goed meten, maar dat is geen routineklus en om het goed te doen moet je toch wel 3 à 4 uur meten. Niet handig op een saneringslocatie.

(methode: tracergas in ruimte brengen en concentratieafname in de tijd volgen).

Morgen verder met het huiswerk.

Groet,

^{10.2.e}

Van: JVW Consult <^{10.2.e} @jvwconsult.nl>
Verzonden: donderdag 23 mei 2019 14:13
Aan: ^{10.2.e} @nen.nl>; ^{10.2.e} @tno.nl>; 'Adviesbureau Jan Tempelman' <^{10.2.e} @ziggo.nl>; ^{10.2.e} @rps.nl>

CC: ^{10.2.e}

[<@gresults.nl>](mailto:@gresults.nl)

Onderwerp: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascet en SZW dd. 20-5-2019

Hallo allen,

Afgelopen maandag hebben we met ^{10.2.e} en ^{10.2.e} zeer uitgebreid over dit onderwerp van gedachten gewisseld. We waren het er volkomen mee eens dat niet zozeer de onderdruk, als wel het maximale ventilatievoud zou behoren te worden beschreven. Wij waren het er echter ook over eens dat het 'ventilatievoud' nooit is gemeten en feitelijk ook niet objectief meetbaar is. Hoewel je gelijk hebt, ^{10.2.e} hebben we er toch maar voor gekozen om de onderdruk te benoemen. De waarde is bepaald op 2 pa + / - 1 pa omdat niet alle ODM's zo nauwkeurig kunnen worden afgesteld, vooral bij de grotere machines.

De rest komt nog.

met vriendelijke groet

^{10.2.e}

beleid en communicatie

KENNET - EN EXPERTISECENTRUM ASBEST

Beringerschans 38
3432 CE Nieuwegein

T 0031 ^{10.2.e}

W www.jvwconsult.nl

@ ^{10.2.e} @jvwconsult.nl

Van: ^{10.2.e}

@tno.nl

Verzonden: donderdag 23 mei 2019 13:01

Aan: Adviesbureau Jan Tempelman <^{10.2.e}

@ziggo.nl>; ^{10.2.e}

@jvwconsult.nl>; ^{10.2.e}

@nen.nl>; ^{10.2.e}

@rps.nl>

CC: ^{10.2.e}

[<@gresults.nl>](mailto:@gresults.nl)

Onderwerp: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascet en SZW dd. 20-5-2019

Hoi allemaal,

Ik heb ondertussen naar het tekstvoorstel m.b.t. de condities tijdens de luchtmetingen, en daar ben ik het niet helemaal mee eens. Met betrekking tot de condities en de invloed daarvan op het meetresultaat is namelijk het verlagen van de ventilatievoud van groter belang dan het verlagen van de onderdruk. Daarom moet dit mijns inziens wel expliciet worden vermeld. Ik vermoed dat dit is aangegeven doordat men in de praktijk de ventilatievoud over het algemeen niet meet en dus niet weet, en dat wordt aangenomen dat bij een onderdruk van 2 Pa de ventilatievoud ongeveer 0,1-1 ACH is (dat hoop ik in ieder geval), maar dit zou hier wat mij betreft niet de boventoon moeten voeren. Vandaar bij deze onderstaand tekstvoorstel voor paragraaf 9.1.1:

"Laat, nadat het containment bij de visuele inspectie als "schoon" is beoordeeld (8.3.2), de onderdruk verlagen tot 2 (+/- 1) Pa met een ventilatievoud van 0,1 verversingen per uur tot 1 verversingen per uur. Voer vervolgens onder deze condities de luchtmetingen uit zoals beschreven in dit hoofdstuk. Op basis van het gezamenlijk resultaat van de visuele inspectie, voor RK2A aangevuld met kleefmonsters, en de m.b.v. de luchtmetingen bepaalde asbestconcentratie wordt vastgesteld of de ruimte voldoet aan de in deze norm beschreven opleveringscriteria ("vrijgave") (zie ook 9.1.5.2.5)."

M.b.t. de plaats van paragraaf 9.1.5. (Interpretatie van de meetresultaten), ik ben het met ^{10.2.e} eens dat het logischer is om deze naar het eind van dit hoofdstuk te verplaatsen. Wat mij betreft wordt 9.1.5 dan 9.5.

M.b.t. de kruipruimten wacht ik het tekstvoorstel van ^{10.2.e} af.

M.b.t. het finaliseren van de tekst van de NEN 2990, zodat deze aan de rest van de normcommissie kan worden voorgelegd ga ik er vanuit dat ^{10.2.e} dit op zich neemt (er vanuit gaande dat die het overzicht nog heeft ☺).

Met vriendelijke groet,
^{10.2.e}

From: Adviesbureau Jan Tempelman <^{10.2.e} @ziggo.nl>

Sent: maandag 20 mei 2019 19:16

To: ^{10.2.e} @tno.nl>; ^{10.2.e} @jvwconsult.nl>

Cc: ^{10.2.e} @nen.nl>; ^{10.2.e} @rps.nl>; ^{10.2.e} @gresults.nl>

Subject: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990 + resultaat overleg met Ascet en SZW dd. 20-5-2019

Ha ^{10.2.e} en allemaal,

Wat betreft de tekst "kruipruimten" probeer ik morgenochtend met een tekstvoorstel te komen op basis van de voorstellen.

Vandaag een constructief overleg gehad met ^{10.2.e} (voor Ascet) en ^{10.2.e} (SZW). De agenda was simpel: Afstemmen van onze formulering m.b.t. onderdruk (het befaamde compromis met *) met Ascet. Tot onze niet geringe vreugde heeft ^{10.2.e} inmiddels in de nieuwe tekst van de Certificatieregeling Asbestverwijdering opgenomen dat tijdens de luchtmetingen de onderdruk teruggebracht moet worden tot 2 (+/-) Pa. Dit zit zo dicht bij onze oorspronkelijke verlangens, dat de tekst in 9.1.1 een stuk eenvoudiger kan. Het sluit dan 1:1 aan bij de eisen voor de saneerders

Zie mijn tekstvoorstel (bijlage), waarbij nog wat stof tot nadenken.

Ik ben van woensdag t/m zaterdag op pad voor de VDI- normcommissie. Ik stel dus voor dat ^{10.2.E} en daarna ^{10.2.E} zorgen voor het definitief opnemen van de teksten ☺ c.q. het versiebeheer.

Met vriendelijke groet,

^{10.2.e}

*Adviesbureau Jan Tempelman
Theo van Doesburgstraat 22
7425 ER Deventer
telefoon 06 ^{10.2.e}
mail: ^{10.2.e} @ziggo.nl
KvK nummer: 65313410*

Van: ^{10.2.e} @tno.nl>

Verzonden: maandag 20 mei 2019 13:27

Aan: ^{10.2.e} @jvwconsult.nl>; Adviesbureau Jan Tempelman <^{10.2.e} @ziggo.nl>

CC: ^{10.2.e} @nen.nl>; ^{10.2.e} @rps.nl>

Onderwerp: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990

Hoi allemaal,

Volgens mij zijn we het allemaal wel met elkaar eens. De praktische vraag is nu alleen: Hoe gaan we verder? Hoe wordt dit alles precies opgenomen in de NEN 2990 en welke specifieke vragen moeten we de rest van de commissie wellicht stellen wanneer ze de aangepaste versie krijgen voorgelegd?

Qua onderwerp wil ik voorstellen dat ^{10.2.e} dan wel ^{10.2.e} een finaal tekstvoorstel doen, waarbij al dan niet onderstaande suggesties worden meegenomen (het onderwerp ligt namelijk buiten mijn directe kennisdomein).

Met vriendelijke groet,

^{10.2.e}

From: ^{10.2.e} @jvwconsult.nl>

Sent: zondag 19 mei 2019 15:42

To: Adviesbureau Jan Tempelman <^{10.2.e} @ziggo.nl>

Cc: ^{10.2.e} @tno.nl>; ^{10.2.e} @nen.nl>;

@rps.nl>

Subject: Re: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990

Beste allen,

Het lijkt me volstrekt logisch dat bij een eindcontrole in een kruipruimte met onverharde bodem geen onderzoek conform de NEN 5707 moet of kan worden uitgevoerd. Lijkt me fysiek een onmogelijke taak.

Een tussenoplossing is prima, maar dat betekent niet dat bij een positief resultaat de bodem 'dus' als asbestvrij (concentratie < rcn) mag worden beschouwd. Daarvoor zal toch een onderzoek conform de NEN 5707 nodig zijn. Die kan echter pas worden uitgevoerd na de volledige sloop van het bouwwerk. Het lijkt mij dat hierover in het verslag van de eindcontrole een opmerking moet worden gemaakt.

Mvg

^{10.2.e}

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 19 mei 2019 om 12:48 heeft Adviesbureau Jan Tempelman <^{10.2.e} @ziggo.nl> het volgende geschreven:

Ha ^{10.2.e}

Excuses voor mijn late reactie. Er kwam e.e.a. tussen. Bijgaand mijn reactie op jouw voorstellen, die ik in de tekst heb gezet: **in rood**

Groet,

^{10.2.e}

Van: ^{10.2.e} @tno.nl>

Verzonden: donderdag 9 mei 2019 18:28

Aan: ^{10.2.e} @nen.nl>; 'JVW Consult' <^{10.2.e} @jvwconsult.nl>; ^{10.2.e}

Onderwerp: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990

Hoi heren,

Waar het volgens mij om gaat is dat de tekst zoals die er stond voor meerdere uitleggen vatbaar is. Wat volgens mij wordt bedoeld is dat per 50m² oppervlak van de vloer van de kruipruimte of per oppervlak van de vloer van de kruipruimte tot een afstand van 10m vanaf de bron (= de niet-hechtgebonden asbesthoudende toepassing die is verwijderd) een verzamelmonster moet worden genomen. Je zou het echter ook zo kunnen lezen dat je een monster van de bron zelf zou moeten nemen (en dat is zeker niet de bedoeling).^{10.2.e} **Inderdaad, dat is zeker niet de bedoeling. Dat is onderdeel van de inventarisatie.**

Door de manier waarop het in de laatste versie is opgeschreven staat er hetzelfde, maar op een beknoptere manier door te verwijzen naar de relevante normen, waardoor hier ook geen discrepanties tussen kunnen ontstaan.^{10.2.e} **eens, zoals ook al in mijn commentaar aangegeven.**

Ik heb niet meer scherp op mijn netvlies wat de tekst was in de versie van de norm die uit is gegaan voor externe review, wat bij deze paragraaf daarop de opmerkingen van Fenelab (en anderen) waren, en hoe we daar als schrijfgroep/normcommissie op hebben gereageerd (op basis waarvan de tekst is aangepast, al dan niet op basis van een tekstvoorstel van^{10.2.e}

Ik zag wel dat bij de stukken van de vergadering van 9 oktober vorig jaar o.a. een document van^{10.2.e} zat met commentaar dat hij wilde inbrengen n.a.v. de toen laatste conceptversie van de NEN 2990 en de doorgevoerde wijzigingen. Hierin staat o.a. het volgende:

“(pagina 27): De huidige tekst, die erin is gezet sinds het laatste concept schept nog meer onduidelijkheid dan de huidige tekst. Nu staat er dat bij losgebonden toepassing en een aantoonbaar (inventarisatie) vervuilde grond er monsters moeten worden genomen en geanalyseerd. Een Laboratorium mag dat niet en komt dan in het vaarwater van een BRL gecertificeerd bureau. **JT. Dat klopt niet helemaal, maar de aangedragen oplossing lijkt me zo gek nog niet.**

Waarom niet het voorstel van Fenelab doorvoeren en het te nemen grondmonster als een veredeld materiaalmonster zien.

- Besmette bodem = NEN5707 onderzoek door een erkend bureau, GEEN eindcontrole
- Besmette toplaag (restanten) = sanering middels handpicking of afgraven toplaag en eindcontrole middels visuele inspectie **is in feite reguliere eindcontrole met afkeur aangezien bij visuele inspectie asbestrestanten worden waargenomen**
- Losgebonden toepassing die NIET in de bodem zat = grondmonster direct onder de locatie van de toepassing”

Misschien is een tussenoplossing dat we de normcommissie (en in het bijzonder^{10.2.e} vragen of zij de huidige tekst goedkeuren? En dan moet er wellicht nog wat met de reactie(s) in de commentaartabel.

Daarnaast denk ik dat het goed is om de bijgevoegde opmerking wat aan te passen, zodat hopelijk duidelijker wordt wat wordt bedoeld (zie tekstvoorstel hieronder). En ik denk dat het tweede deel van de opmerking (geel gearceerd hieronder) niets met het eerste deel te maken heeft, en eigenlijk als opmerking bij paragraaf 8.5.1 (algemeen) moet worden geplaatst

OPMERKING Deze systematiek is gebaseerd op het feit dat de saneerder in een situatie waarbij de aanwezige onverharde bodem niet verontreinigd is met asbest voorafgaand aan de sanering de bodem afdekt om te voorkomen dat deze tijdens de sanering verontreinigd raakt. Deze afdekking behoort in de aanwezigheid van de inspecteur te worden verwijderd. **Indien een containment direct is geplaatst boven***

het luik naar een kruipruimte, dan wordt deze situatie beschouwd als een samengestelde ruimte. Het containment hoeft niet als aparte verdieping te worden beschouwd.

*) lijkt me een juist uitgangspunt want als de bodem wel tevoren verontreinigd zou zijn heb je het over een bron die ook in het inventarisatierapport moet zijn vermeld. De asbestbronnen zoals vermeld in het inventarisatierapport vormen de basis voor het werkplan en dus de sanering.

Een aanvullend bodemonderzoek NEN 5707/NEN5898 kan in bepaalde gevallen nuttig zijn, b.v. wanneer een pand gesloopt gaat worden maar zou geen deel uit moeten maken van een reguliere eindcontrole want dat zal ongetwijfeld tot veel conflicten gaan leiden.

Verder krijgt een kruipruimte voldoende aandacht lijkt me. Het gaat om een ruimte waarin zelden personen zullen verblijven

Met vriendelijke groet,

10.2.e

PS. ^{10.2.e} ik hoop dat je gezien hebt dat ^{10.2.e} niet in de versie met de laatste wijzigingen van ^{10.2.e} en mij heeft gewerkt, maar in de versie met alleen de laatste wijzigingen van ^{10.2.e} Dat wil dus zeggen dat mijn wijzigingen niet in de versie zitten die je nu hebt meegestuurd (vind ik persoonlijk wel jammer van mijn moeite 😊)

From: ^{10.2.e} [<@nen.nl>](mailto:@nen.nl)

Sent: donderdag 9 mei 2019 13:13

To: 'JVW Consult' <^{10.2.e} [<@jvwconsult.nl>](mailto:@jvwconsult.nl); ^{10.2.e} [<@rps.nl>](mailto:@rps.nl); ^{10.2.e} [<@tno.nl>](mailto:@tno.nl); "Jan Tempelman Adviesbureau" <^{10.2.e} [<@ziggo.nl>](mailto:@ziggo.nl)

Subject: RE: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990

Hallo allemaal,

Hierbij nogmaals de tekst van de norm. Het gaat om de tekst bij 8.5.3 Eindbeoordeling van kruipruimten met een onverharde ondergrond. Hierover is al diverse keren discussie geweest. Ik probeer hieronder de reacties van ^{10.2.e} en ^{10.2.e} weer te geven die mij in verwarring brengen.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Reactie van ^{10.2.e} **/Fenelab (zie bijgevoegde pdf) op het concept van december (doc N121)**

In december was de tekst als volgt:

8.5.3 Eindbeoordeling van kruipruimten met een onverharde ondergrond

Inspecteer de top laag (bovenste 5 cm) visueel op de aanwezigheid van asbestrestanten.

Indien er na het verwijderen van een niet-hechtgebonden asbestbron, aanwijzingen zijn dat de top laag verontreinigd geraakt, volg dan de volgende stappen:

— *Neem per 50 m² of per 10 m van de verwijderde niet hechtgebonden bron één verzamelmonster van minimaal 12 kg.*

— *Analyseer de monsters conform NEN 5898.*

— *Toets de gehalten aan de interventiewaarde [13, 14] en keur af indien de interventiewaarde voor asbest in bodem (zie circulaire bodemsanering, bijlage 3) wordt overschreden.*

OPMERKING Deze systematiek is gebaseerd op het feit dat de saneerder, in geval van een niet verontreinigde onverharde bodem, voorafgaande de sanering de bodem afdekt. De afdekking behoort in de aanwezigheid van de inspecteur te worden verwijderd. Indien een containment direct is geplaatst boven het luik naar een kruipruimte, dan wordt deze situatie beschouwd als een samengestelde ruimte. Het containment hoeft niet als aparte verdieping te worden beschouwd.

De reactie vanuit Fenelab was toen:

8.5.3 “Neem per 50 m² of per 10 m van de verwijderde niet hechtgebonden bron één verzamelmonster van minimaal 12 kg.” Tekst niet juist. We gaan geen monsters nemen van een bron! 12 kg sluit denk ik ook niet aan bij bodem-NEN’s.

Reactie van ^{10.2.e} bij huidige tekst (met alle aanpassingen)

Mede op basis daarvan is de tekst aangepast.

De huidige tekst is:

8.5.3 Eindbeoordeling van kruipruimten met een onverharde ondergrond

Inspecteer de toplaag (bovenste 5 cm) op de aanwezigheid van asbestrestanten.

Indien er na het verwijderen van een niet-hechtgebonden asbestbron, aanwijzingen zijn dat de toplaag verontreinigd is geraakt, voer dan aanvullend onderzoek uit conform NEN 5707 (monsterneming) en NEN 5898 (analyse). Keur de sanering af indien de interventiewaarde voor asbest in bodem wordt overschreden.

Deze systematiek is gebaseerd op het feit dat de saneerder de bodem afdekt voorafgaand aan de sanering, in geval van een niet verontreinigde onverharde bodem. De afdekking moet in de aanwezigheid van de inspecteur worden verwijderd. Indien een containment direct is geplaatst boven het luik naar een kruipruimte, dan wordt deze situatie beschouwd als een samengestelde ruimte. Het containment hoeft dan niet als aparte verdieping te worden beschouwd.

De reactie van ^{10.2.e} nu in de huidige tekst met track changes,

Dit is de tekst die vanuit fenelab is voorgesteld. Deze werd tijdens een commissieoverleg verworpen, Taco zou een andere tekst aanleveren. Wat mij betreft kan de tekst in ere worden hersteld

waarbij hij heeft gelinkt naar het verwijderde tekstdeel:

— Neem per 50 m² of per 10 m van de verwijderde niet hechtgebonden bron één verzamelmonster van minimaal 12 kg.

— Analyseer de monsters conform NEN 5898.

Dit is de tekst die vanuit fenelab is voorgesteld. Deze werd tijdens een commissieoverleg verworpen, Taco zou een andere tekst aanleveren.

Wat mij betreft kan de tekst in ere worden hersteld

T (015) 2 690 374
M (06) ^{10.2.e}

Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Volg ons op [Twitter](#), [LinkedIn](#) of [Facebook](#)!

From: JVW Consult <^{10.2.e} @jvwconsult.nl>
Sent: donderdag 9 mei 2019 12:48
To: ^{10.2.e} @rps.nl>; ^{10.2.e} @tno.nl>; "Jan Tempelman Adviesbureau" <^{10.2.e} @nen.nl>; ^{10.2.e} @ziggo.nl>
Subject: RE: Laatste (?!) aanpassingen in NEN 2990

Maandag ben ik evenmin beschikbaar, dus dat komt goed uit...
Woensdagochtend ben ik niet beschikbaar tot een uur of 12. Daarna de rest van de dag weer wel.
Kan je nog even herhalen waar volgens jou het verschil ligt tussen de opmerkingen van ^{10.2.e} en ^{10.2.e}
Ik heb dat niet zo goed op mn netvlies.

Van: ^{10.2.e} @rps.nl
Verzonden: donderdag 9 mei 2019 10:23
Aan: ^{10.2.e} @nen.nl>; ^{10.2.e} @tno.nl>;
'Jan Tempelman Adviesbureau' (<^{10.2.e} @ziggo.nl> <^{10.2.e} @ziggo.nl>; 'JVW Consult' <^{10.2.e} @jvwconsult.nl>
Onderwerp: RE: Laatste (?!) aanpassingen in NEN 2990

Maandag ben ik helaas niet beschikbaar, op woensdag na 12 uur wel

^{10.2.e}
Operationeel Directeur
T +31 88 99 04 700
E ^{10.2.e} @rps.nl

Van: ^{10.2.e} @nen.nl>
Verzonden: donderdag 9 mei 2019 08:20
Aan: ^{10.2.e} @rps.nl>; ^{10.2.e} @tno.nl>; 'Jan Tempelman Adviesbureau' (<^{10.2.e} @ziggo.nl> <^{10.2.e} @ziggo.nl>;
'JVW Consult' <^{10.2.e} @jvwconsult.nl>
Onderwerp: RE: Laatste (?!) aanpassingen in NEN 2990

CAUTION: This email originated from outside of RPS.

Hallo ^{10.2.e} ^{10.2.e} ^{10.2.e} en ^{10.2.e}
^{10.2.e} dank voor je opmerkingen. Ik begrijp al je opmerkingen, behalve met die bij het onderdeel waar het vooral omging, de kruipruimtes. Ik merk dat ik daar nu de weg kwijt ben. Vooral omdat de opmerking van ^{10.2.e} die van ^{10.2.e} tegensprekt (tenzij ik het helemaal verkeerd interpreteer). Ik wil dit laatste onderdeel graag afhandelen. Het lijkt mij goed om dat samen in een webmeeting te doen in plaats van in opeenvolgende emails. Ik denk dat het goed is als ^{10.2.e} daar ook bij is. Hierbij enkele tijd suggesties:

- maandagochtend, 13 mei 9:30-10:30 of 10:30-11:30

- woensdag 15 mei 9:00-10:00, 10:00-11:00 etc
Ik hoor graag of daar momenten tussen zitten dat jullie niet kunnen.
Dankjewel!
Met vriendelijke groet,
^{10.2.e}

^{10.2.e}

Consultant Milieu

T (015) 2 690 374
M (06) ^{10.2.e}

Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Volg ons op [Twitter](#), [LinkedIn](#) of [Facebook](#)!

From: ^{10.2.e} [@rps.nl](#)>
Sent: woensdag 8 mei 2019 16:56
To: ¹^{10.2.e} [@nen.nl](#)>
Cc: ^{10.2.e} [@tno.nl](#)>; 'Jan Tempelman Adviesbureau' (^{10.2.e} [@ziggo.nl](#))
<^{10.2.e} [@ziggo.nl](#)>; 'JVW Consult' <^{10.2.e} [@jvwconsult.nl](#)>
Subject: RE: Laatste (?!) aanpassingen in NEN 2990

Hallo ^{10.2.e}

Zie opmerkingen

Mvgr,

^{10.2.e}

Operationeel Directeur
T +31 88 99 04 700
E ^{10.2.e} [@rps.nl](#)

Van: ^{10.2.e} [@nen.nl](#)>
Verzonden: maandag 6 mei 2019 12:38
Aan: 'Adviesbureau Jan Tempelman' <^{10.2.e} [@ziggo.nl](#)>; ^{10.2.e} [@tno.nl](#)>; ^{10.2.e} [@rps.nl](#)>
CC: 'JVW Consult' <^{10.2.e} [@jvwconsult.nl](#)>
Onderwerp: RE: Laatste (?!) aanpassingen in NEN 2990

CAUTION: This email originated from outside of RPS.

Hallo ^{10.2.e} ^{10.2.e} en ^{10.2.e}
Zoiest heb ik met ^{10.2.e} telefonisch de wijzigingen n.a.v. de Fenelab vragen doorgenomen. En nog een paar wijzigingen aangebracht. Daar staat een geeltje bij in het 'commentaar fenelab...' document. Daarbij kwamen we er achter dat met name het verhaal van de kruipruimten met onverharde ondergrond nog wat aandacht nodig heeft. Ik denk ook van jou, ^{10.2.e} We hebben daar in een eerdere normcommissievergadering volgens mij ook al uitgebreid over gepraat. Willen jullie dat onderdeel goed bekijken? Het gaat om:

8.5.3 Eindbeoordeling van kruipruimten met een onverharde ondergrond

Inspecteer de toplaag (bovenste 5 cm) op de aanwezigheid van asbestrestanten.

Indien er na het verwijderen van een niet-hechtgebonden asbestbron, aanwijzingen zijn dat de toplaag verontreinigd is geraakt, voer dan aanvullend onderzoek uit conform NEN 5707 (monsterneming) en NEN 5898 (analyse). Keur de sanering af indien de interventiewaarde voor asbest in bodem wordt overschreden. Deze systematiek is gebaseerd op het feit dat de saneerder de bodem afdekt voorafgaand aan de sanering, in geval van een niet verontreinigde onverharde bodem. De afdekking moet in de aanwezigheid van de inspecteur worden verwijderd.

Indien een containment direct is geplaatst boven het luik naar een kruipruimte, dan wordt deze situatie beschouwd als een samengestelde ruimte. Het containment hoeft dan niet als aparte verdieping te worden beschouwd.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Consultant Milieu

T (015) 2 690 374

M (06) 10.2.e

Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

Volg ons op Twitter, LinkedIn of Facebook!

-----Original Message-----

From: Adviesbureau Jan Tempelman <10.2.e @ziggo.nl>

Sent: maandag 6 mei 2019 11:37

To: 10.2.e @nen.nl>; 10.2.e @tno.nl>;

10.2.e @rps.nl

Cc: 'JVW Consult' <10.2.e @jvwconsult.nl>

Subject: Laatste (!) aanpassingen in NEN 2990

Lotgenoten,

Vanochtend nog even doorgenomen met 10.2.e maar daarna op veler verzoek ook nog de opmerkingen van Fenelab verwerkt (zie bijgevoegde PDF). Daarbij enkele terechte opmerkingen die ik zo goed mogelijk heb verwerkt. Kijk er nog even naar, zodat 10.2.e een opgeschoonde versie kan maken en daarna de tekst nog even kan doorlezen op verspringende verwijzingen en/of andere ongerechtigdheden die er na het accepteren van revisies insluipen.

Veel leesplezier!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Adviesbureau Jan Tempelman

Theo van Doesburgstraat 22
7425 ER Deventer
telefoon 06^{10.2.e}
mail: ^{10.2.e} @ziggo.nl
KvK nummer: 65313410

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: ^{10.2.e} @nen.nl>
Verzonden: donderdag 2 mei 2019 17:35
Aan: ^{10.2.e} @ziggo.nl>; ^{10.2.e}
@tno.nl>; ^{10.2.e} @rps.nl'
<^{10.2.e} @rps.nl>
CC: 'JVW Consult' <^{10.2.e} @jvwconsult.nl>
Onderwerp: RE: aangepaste versie NEN 2990

Nogmaals, nu wel met ^{10.2.e} in de cc

Hallo ^{10.2.e} en ^{10.2.e}
Ik sprak net al even met ^{10.2.e} maar dat bracht me tot de conclusie dat
het handiger was om even een bericht te sturen. Dankjullie wel voor al
jullie werk. Ik ben na jullie door de norm heen gegaan. Ik wilde versie
zoals ie nu is aan de normcommissie toesturen voor de laatste
terugkoppeling, maar ik denk dat het handig is als jullie (of alleen ^{10.2.e} er
nog een keer naar kijken. Dat heeft twee redenen:

- * Ik heb nog een paar vragen. Zouden jullie naar de volgende punten willen kijken?
- * 6.1.3 inventarisatierapport toegevoegd als hulpmiddel
- * 6.5.7 injectiespuit - er wordt hier gesproken over gebruik bij aceton. Maar in de norm komt alleen gebruik voor bij glyceryltriacetataat.
- * D.1 is aan te geven welke onderdelen van het formulier niet gebruikt hoeven te worden bij risicoklasse 1 saneringen?
- * Zie verder ook al mijn opmerkingen in de tekst.
- * Ik bedacht me dat ik in december van ^{10.2.e} nog een aantal opmerkingen had gekregen n.a.v. de november versie. Ik dacht dat dat alleen om tekstuele punten ging. Maar ik zie dat er ook nog een paar vragen om verduidelijking in staan, die wel handig zijn om even te bekijken. Zie het bijgevoegde document. Daarin zijn de punten waarvan het handig om er nog even naar te kijken geel gearceerd. Hoewel het om inhoud gaat, denk ik dat voor de verduidelijking van belang is. DE niet geel gearceerde punten heb ik zelf gecheckt. Voor de zekerheid zet ik ^{10.2.e} ook in de aanhef. ^{10.2.e} staat in de cc zodat hij ziet wat de voortgang is.

Aanvullend: ik heb alle opmerkingen van de normredactie die volgens mij verwerkt zijn, weggehaald. Waar toelichting aan hem handig is bv omdat we het niet of anders hebben verwerkt, heb ik zijn opmerkingen laten staan met een toelichting van hem of mij.

Alle track changes heb ik zichtbaar gelaten. Want die wil ik laten zien bij de terugkoppeling aan de normcommissie.

Terugkoppeling aan de commentaargevers duurt iets langer dan verwacht omdat

het door de commentaartabel gaan voor controle wat meer voeten in de aarde heeft. Gelukkig krijg ik daarbij volgende week ondersteuning van een collega. Ik hoop dat we eind volgende week kunnen terugkoppelen. Alvast bedankt voor jullie reacties.
Met vriendelijke groet,
10.2.e

10.2.e

Consultant Milieu

T (015) 2 690 374
M (06) 10.2.e

Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

[NEN_Handtekening e-mail_NL]<<http://www.nen.nl/web/show>>
Volg ons op Twitter<https://twitter.com/nen_nl>,
LinkedIn<<https://www.linkedin.com/company/165139/>> of
Facebook<<https://www.facebook.com/NEN.Standards/>>!

This e-mail message and any attached file is the property of the sender and is sent in confidence to the addressee only.

Internet communications are not secure and RPS is not responsible for their abuse by third parties, any alteration or corruption in transmission or for any loss or damage caused by a virus or by any other means.

RPS Netherlands, company number 24161142 (The Netherlands) Registered office: Elektronicaweg 2, 2628 XG Delft

RPS B.V. <http://www.rps.nl>

This e-mail message and any attached file is the property of the sender and is sent in confidence to the addressee only.

Internet communications are not secure and RPS is not responsible for their abuse by third parties, any alteration or corruption in transmission or for any loss or damage caused by a virus or by any other means.

RPS Netherlands, company number 24161142 (The Netherlands) Registered office: Elektronicaweg 2, 2628 XG Delft

RPS B.V. <http://www.rps.nl>

Virusvrij. www.avg.com

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 18 december 2018 10:59
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e; 10.2.e 10.2.e @nen.nl); 10.2.e
Onderwerp: RE: Bekendmaking van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 29 november 2018, 2018-0000188020, houdende publicatie van het Certificatieschema voor de Procecertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering dat is vastgesteld do

Dag 10.2.e

Dank voor je bericht. Er is idd een informatief gesprek geweest.

In het certificatieschema staat een statische verwijzing naar de NEN2990 (versie 2012). En in artikel 43, derde lid staat dat de onderdruk 20 Pascal moet zijn en de ventilatievoud ten minste 6. Die eis geldt volgens mij zolang het containment staat. Dus ook tijdens de eindbeoordeling. Die twee zaken kunnen uitvoeringsproblemen opleveren in de praktijk wanneer de nieuwe norm wordt gepubliceerd. De certificaathouder moet zich aan het schema houden en de certificerende instelling ziet daar op toe. En de labs zouden zich dan op basis van de oude en de nieuwe norm moeten laten accrediteren (als ik het goed begrijp).

Ik begrijp dat vanuit Fenelab, de saneringsbranche en vanuit Ascert vraagtekens zijn geplaatst bij de voorstellen. Afgesproken is dat de norm nog niet gepubliceerd zolang er nog geen overeenstemming is. Zou ook een enorm gecompliceerde situatie opleveren. Vanuit SZW moeten we hier ook nog goed naar kijken.

Wanneer er overeenstemming is, kan e.e.a. worden aangepast in het schema. Dat kan in principe relatief snel (maar overeenstemming is écht belangrijk). En daarbij zouden –naar mijn mening- de publicatie van de norm en het van kracht worden van de aanpassing in het schema op elkaar moeten zijn afgestemd, zodat ze naadloos in elkaar over gaan.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Directie Gezond & Veilig Werken, afdeling Gezond Werken
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 18 december 2018 10:16
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @nen.nl)
Onderwerp: Bekendmaking van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 29 november 2018, 2018-0000188020, houdende publicatie van het Certificatieschema voor de Procecertificaten Asbestinventarisatie en Asbestverwijdering dat is vastgesteld do

Hoi 10.2.e

Ik zal dit bericht voorbij komen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-68771.html>), en naar aanleiding van de voorgestelde wijzigingen in de nieuw te verschijnen NEN2990 en het gesprek dat daarover is geweest tussen SZW en NEN heb ik gekeken of er in de schema's iets is opgenomen m.b.t. het verlagen van de ventilatie in het containment tijdens de luchtmetingen als onderdeel van de eindbeoordeling.

Dit is niet het geval, maar ik zag dat er tevens wordt verwezen naar de huidige versie van de NE2990 (2012). Daarom vroeg ik me af of, mits hier overeenstemming over bestaat, bij het publiceren van de nieuwe versie van de NEN2990, deze wijziging alsnog wordt doorgevoerd in de schema's.

Graag hoor ik van je!

Met vriendelijke groet,

[10.2.e](#)

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.e @sloopaannemers.nl>
Verzonden: woensdag 5 december 2018 08:13
Aan: 10.2.e
Onderwerp: 8VERAS-ASB: brief NEN
Bijlagen: 8VERAS-ASB.12485.B.NEN.pdf; 20181204 Veras en VVTB..pdf

Beste 10.2.e

Bijgaand ter informatie de brief die VERAS en VVTB hebben gezonden aan NEN inzake procedure en inhoud NEN2990.

Met vriendelijk groet,
drs. ing. 10.2.e

mobiel 06-41483390

Postadres

Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres

Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact

Telefoon 0345-471390
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl

10.2.e @sloopaannemers.nl

Steunt u al de Sloopcode? Zie www.sloopcode.nl!

VERAS en VVTB

Ter attentie van de heer drs. ing. ^{10.2.e}

Postbus 159

4190 CD GELDERMALSEN

NEN <Naam afdeling/cluster>

Postbus 5059

2600 GB Delft

Vlinderweg 6

2623 AX Delft

015 2 690 390

www.nen.nl

ING NL02 INGB 0000 0253 01

Rabobank NL43 RABO 0106 8395 43

Nederlands Normalisatie Netwerk

KENMERK

^{10.2.e}gk

DATUM

04-12-2018

ONDERWERP

Uw brief met kenmerk 8VERAS-ASB.12485.B.NEN

Geachte heer ^{10.2.e}

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw brief met kenmerk kenmerk 8VERAS-ASB.12485.B.NEN. Wij nemen uw brief in behandeling en u ontvangt zo spoedig mogelijk een inhoudelijke reactie.

^{10.2.e}

NEN
t.a.v. de heer ^{10.2.e}
Postbus 5059
2600 GB Delft

Behandeld door: secretariaat

Onze referentie: 8VERAS-ASB.12485.B Meteren, 30 november 2018

Betreft: bezwaar tegen procedure en inhoud NEN2990

Geachte heer ^{10.2.e}

Namens VERAS en VVTB teken ik hierbij bezwaar aan tegen de procedure en inhoud van de aanstaande wijziging van de NEN2990:2018 (Lucht - Eindbeoordeling na asbestverwijdering).

VERAS is de branchevereniging voor sloop- en asbestverwijderingsbedrijven en telt circa 100 leden. VVTB telt circa 40 leden. Gezamenlijk vertegenwoordigen wij een belangrijk deel van gecertificeerde asbestverwijderingsbedrijven in Nederland.

De NEN2990 is voor de asbestverwijderingsbranche een zeer wezenlijk normdocument, omdat daarin de eisen staan waartegen een onafhankelijk en geaccrediteerde inspectie-instelling na afloop van ieder asbestverwijderingsproject een zogenoemde eindbeoordeling doet. Deze eindbeoordeling is wettelijk verplicht op grond van het Arbobesluit. Voor het verwijderen van asbest geldt op grond van het Arbobesluit voorts dat het asbestverwijderingsbedrijf gecertificeerd dient te zijn volgens het Certificatieschema Asbest. Dit certificatieschema is opgenomen als bijlage bij de Arboregeling en heeft daarmee direct een wettelijke status. In het certificatieschema wordt statisch verwezen naar de NEN2990. Een wijziging van de NEN2990 krijgt daarmee pas rechtskracht als ook de statische verwijzing in het certificatieschema is aangepast.

Allereerst onze bezwaren tegen de procedure / gang van zaken.

Sinds november 2017 is er afstemming met uw medewerker de heer ^{10.2.e} over deelname van VERASS / VVTB aan de Normcommissie Asbest in lucht, waarbinnen de NEN2990 wordt voorbereid. Wij onderkennen namelijk het belang van vroegtijdige betrokkenheid en inbreng bij wijzigingen van de NEN2990.

In vervolg daarop hebben wij in januari 2018 ons aangemeld voor de normcommissie, inclusief de daarbij behorende formaliteiten. Vervolgens is er een periode geweest waarin wij telkens en herhaald contact hebben moeten leggen met NEN over de afwikkeling van onze aanmelding en de uitnodiging voor overleggen van de normcommissie. Met grote tussenpozen en na telkens aandringen onzerzijds wordt er dan gereageerd, maar zonder concrete uitkomst.

In juni jl. wordt door NEN bericht dat er vertraging is opgetreden in de afwikkeling, maar dat er bovendien 'bezwaar' is aangetekend tegen ons lidmaatschap van de normcommissie. Aangegeven wordt dat dit bezwaar geen stand zal houden en dat ons lidmaatschap naar verwachting in juli zal kunnen worden geregeld. Op onze vraag op basis van welke procedure / reglement er dan door wie en met welke reden bezwaar is aangetekend, wordt niet gereageerd.

Opnieuw na diverse reminders van onze kant, wordt er op 18 oktober jl. bericht dat is besloten 'de officiële procedure toch af te wachten', omdat de afronding van de NEN2990 een laatste paar discussiepunten zou betreffen. Terzijde wordt opgemerkt dat als de gang van zaken reden is voor ons om af te zien van een lidmaatschap, daar begrip voor is. Op dezelfde dag is per retour mail bezwaar aangetekend tegen de gang van zaken en is geïnformeerd wat dan de officiële procedure is. Hierop is tot op heden niet gereageerd.

Een verdere toelichting is niet nodig; de gang van zaken is onbegrijpelijk en onbehoorlijk. Dat geldt zeker voor een normalisatie instituut als NEN, ook dat is evident. Daarbij moet worden opgemerkt dat sowieso er over de totstandkoming van deze en eerdere versies van de NEN2990 de nodige vragen zijn te stellen, inhoudelijk en procedureel. Eerdere contacten en afspraken om dat te verbeteren zijn helaas zonder resultaat gebleven.

In de tweede plaats onze inhoudelijke bezwaren.

Er zijn signalen dat er in de eindversie van de NEN2990 (dus kennelijk de 2018 versie die vastgesteld en gepubliceerd gaat worden) enkele fundamentele wijzigingen zijn aangebracht. Er is kennelijk geen tweede inspraakronde voorzien. Door de boycot van de toetreding van VERAS en VVTB tot de normcommissie wordt inbreng onmogelijk gemaakt en zijn wij zelfs niet gekend in deze wijziging.

De fundamentele wijziging betreft onder andere, maar niet uitsluitend, de bepaling dat tijdens de eindmeting de onderdruk wordt teruggebracht door de onderdrukmaschine uit te zetten. Dat is een ingrijpende verandering waarover wij de nodige technische en inhoudelijke vragen hebben. Bovendien is dat in strijd met het Certificatieschema Asbest. Voor zover ons bekend is deze fundamentele wijziging ook niet afgestemd met het Centraal College van Deskundigen Asbest, terwijl daarover eerder wel afspraken zijn gemaakt tussen NEN en Ascert. Bij strijdigheid van de NEN met het Certificatieschema zal de wijziging van de NEN niet van toepassing kunnen worden.

Verzoek

Wij verzoeken u met klem om de wijziging van de NEN2990 niet vast te stellen en te publiceren.

Voorts verzoeken wij u om VERAS / VVTB alsnog toe te laten tot de normcommissie en de normcommissie op te dragen om de voorgenomen wijziging van de NEN2990 ten opzichte van de eerdere inspraakversie (opnieuw) te agenderen en te bespreken.

Verder bevelen wij u aan om de procedure en werkwijze van de normcommissie en in het bijzonder ter zake de wijziging van de NEN2990 grondig te evalueren en in dat kader ook de gang van zaken en tijdslijn goed in beeld te brengen.

Wij nemen aan dat dit schrijven ook ter kennisgeving wordt gebracht aan het NEN bestuur.

Een afschrift van dit schrijven is gezonden aan de heer ^{10.2.e} van het Ministerie van SZW
en aan mevrouw ^{10.2.e} in haar hoedanigheid van voorzitter Ascert.

Met vriendelijke groet,
Namens besturen VERAS en VVTB.
^{10.2.e}

¹¹
drs. ing. .
secretaris

Van: 10.2.e @fenelab.nl>
Verzonden: maandag 26 november 2018 17:09
Aan: 10.2.e
Onderwerp: FW: 8FENE-SEC Bericht voor algemeen directeur NEN
Bijlagen: 8FENE-SEC.12462.B.pdf

AAN: Ministerie van SZW, Stichting Ascert en Raad voor Accreditatie

Geachte heer, mevrouw,

Bijgaand treft u aan een afschrift van een brief van Fenelab aan de algemeen directeur van NEN.

Met vriendelijk groet,

Drs. 10.2.e
Secretaris Fenelab TC Asbest

Adviseur branchemanagement

Mobiel: 06-10.2.e
E-mail: 10.2.e @misa-advies.nl (secretaris TC Asbest Fenelab)

Postbus 64
2260 AB LEIDSCHEIDAM
Tel.: 070 337 87 60
Fax: 070 320 39 03
E-mail: secretariaat@fenelab.nl
Website: www.fenelab.nl

Het secretariaat van de Fenelab TC Asbest wordt gevoerd door MiSa advies b.v.

Postbus 159, 4190 CD GELDERMALEN, telefoon 0345 471 380, www.misa-advies.nl

Van: 10.2.e fenelab.nl]
Verzonden: maandag 26 november

2018 17:04
Aan: 'klantenservice@nen.nl'
Onderwerp: 8FENE-SEC Bericht voor algemeen directeur NEN

Geachte heer 10.2.e ,

Bijgaand treft u aan onze brief inzake “NEN2990 inzake asbest in lucht”.

Met vriendelijk groet,

Drs. ^{10.2.e}

Secretaris Fenelab TC Asbest

Adviseur branchemanagement

Mobiel: 06- ^{10.2.e}

E-mail: ^{10.2.e} @misa-advies.nl (secretaris TC Asbest Fenelab)

Postbus 64

2260 AB LEIDSCHEIDAM

Tel.: 070 337 87 60

Fax: 070 320 39 03

E-mail: secretariaat@fenelab.nl

Website: www.fenelab.nl

Het secretariaat van de Fenelab TC Asbest wordt gevoerd door MiSa advies b.v.

Postbus 159, 4190 CD GELDERMALEN, telefoon 0345 471 380, www.misa-advies.nl

AAN: NEN
t.a.v. de heer ^{10.2.e}

Betreft: NEN2990 inzake asbest in lucht

Meteren, 22 november 2018

Ons kenmerk: 8FENE-SEC.12462.B

Geachte heer ^{10.2.e} ,

Fenelab, de branchevereniging van circa 90 geaccrediteerde laboratoria en kalibratie- en inspectie-instellingen in Nederland, richt zich tot u in verband met het volgende. 16 Leden zijn aangesloten bij de Technische Commissie Asbest binnen Fenelab, dit zijn de gespecialiseerde asbestlaboratoria.

Ondergetekende is namens Fenelab lid van de Commissie Asbest in Lucht. In deze Commissie wordt sinds drie jaar een herziening van de NEN2990:2012 voorbereid. Dit betreft de norm voor de eindcontrole na asbestverwijdering. De verwachting is dat deze herziening in januari a.s. wordt gepubliceerd. Officieel is Fenelab hier niet van op de hoogte; ergo, we weten niet beter dan dat 1 november jl. de publicatiedatum zou gaan worden en hebben onze leden daarover tijdig geïnformeerd.

Een verwijzing naar deze norm is opgenomen in het wettelijke certificatieschema voor asbestinventarisatie en asbestverwijdering (Bijlage XIIIa, behorend bij artikel 4.27 van de Arbeidsomstandighedenregeling). Voor onze leden is dit een uiterst belangrijke norm.

Wij zijn teleurgesteld over de totstandkoming van de herziene NEN2990 tot op heden, zowel uit oogpunt van inhoud als uit proces. Dit zetten we hieronder uiteen en we sluiten deze brief af met een aantal vragen aan u.

Inhoud

Voor zover wij ermee bekend zijn, is in een laatste conceptversie opgenomen dat er bij een eindcontrole van een project dat volgens de risicoklasse 2A is gesaneerd, getoetst dient te worden aan de bovengrens van het betrouwheidsinterval. Dit betekent in onze ogen een lastenverzwaring / kostenverhoging die we moeten doorvoeren als laboratoria, ten opzichte van de huidige situatie waarbij er tegen de nominale waarde moet worden getoetst.

In de tweede plaats geldt er een wettelijke eis (cf. voornoemde certificatieschema) dat er in het containment een eindcontrole dient te plaats te vinden tegen een onderdruk van minimaal 20 Pa. In de herzien versie van de NEN2990 is een wijziging aangebracht waardoor er ook tegen een lagere onderdruk gemeten in lucht kan worden. Voor zover wij weten is dit in strijd met het betreffende onderdeel in de Arbeidsomstandighedenregeling.

Ons inziens geeft dit ook problemen met de Raad voor Accreditatie die toezicht dient te houden op conformiteit aan de accreditatienorm NEN-EN-17025 (ISO). Zodra de herziene NEN is gepubliceerd zal de Raad hierop toetsen.

Proces

Zoals gesteld is het herzieningsproces reeds ruim drie jaar aan de gang. In de zomer van 2017 is er een consultatieperiode ingelast van drie maanden. Dit heeft geleid tot inspraakreacties die zijn verwerkt in een nieuwe concept versie van de NEN2990.

Na dat proces zijn wij geïnformeerd dat de twee voornoemde inhoudelijke punten na die periode zijn ingebracht in het herzieningsproces. Indertijd en recent heeft ondergetekende namens Fenelab herhaaldelijk twijfels geuit over het invoegen van deze twee aanpassingen in de herziening. De normcommissie is hier niet in meegegaan. Dat neemt niet weg dat de bezwaren van Fenelab zoals hierboven verwoord, niet zijn weggenomen.

Verder blijft onduidelijk wanneer publicatie feitelijk zal gaan plaatsvinden. In eerste instantie zou dat per 1 november jl. gaan plaatsvinden. Wij hebben de leden van Fenelab hiertoe geïnformeerd. Echter, deze datum is verstreken zonder dat de normcommissie (incl. Fenelab) is geïnformeerd over een uitgestelde publicatie. Bij toeval is inmiddels bekend geworden dat dit ergens in de maand januari a.s. zal gaan plaatsvinden. Ook dat vinden wij tekort dag voor invoering. Onze leden hebben meer tijd daarvoor nodig.

Voor onze leden is normalisatie en standaardisatie een uiterst essentieel proces dat omgeven moet zijn van onafhankelijkheid en zorgvuldigheid.

Naar aanleiding van bovenstaande hebben wij de volgende vragen aan u:

- Bent u op de hoogte van bovengenoemde ontwikkelingen ter zake de NEN2990:2012?
- Wat is de onderbouwing van het invoegen van de twee voornoemde zaken in het lopende herzieningsproces?
- Welk positief effect op de gezondheidsrisico's hebben de twee ingebrachte aspecten?
- Wat vindt u ervan dat één van de twee aspecten in strijd is met de Wet?
- Hoe dienen de inspectie-instellingen / laboratoria met voornoemd punt om te gaan?
- Volgens Fenelab is hier sprake van twee majeure punten. Waarom is dit buiten het formele consultatieproces van NEN omgegaan?
- Welke zorgvuldigheidsvereisten zijn hier normaal gesproken van toepassing?

We vernemen graag per omgaande beantwoording van bovenstaande vragen. Gezien het lopende maatschappelijk debat over het asbestcertificatiestelsel, hechten we aan een spoedige behandeling.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan het ministerie van SZW, Stichting Ascert en de Raad voor Accreditatie, alsmede aan de secretaris van de normcommissie, de heer ^{10.2.e} .

Nadere informatie over deze brief kunt u verkrijgen bij de secretaris van de Technische Commissie Asbest van Fenelab, de heer drs. ^{10.2.e} via ^{10.2.e} @fenelab.nl en 06^{10.2.e} .

Met vriendelijke groet,

^{10.2.e}

Voorzitter Fenelab Technische Commissie Asbest

Van: NTC eCommittees <livelinkntc@iso.org> namens ^{10.2.e} <livelinkntc@iso.org>
Verzonden: maandag 15 april 2019 13:05
Aan: ^{10.2.e}
Onderwerp: 390060 "Asbest in lucht" Nieuwe nationale N-documenten beschikbaar op ISolutions

Geacht commissielid,

De volgende nieuwe documenten zijn geplaatst voor 390060 -
Asbest in lucht:

N Number	Title (Description)	Exp. Action	Due Date	Version	Date
<u>142</u>	390 060 REV verslag 34e vergadering 20190327 (replaces N 140)	INFO	None		2019-04-15

Download deze documenten als ZIP-bestand: [Zip-bestand](#)

Link naar de ISolutions website van 390060: [Committee Homepage](#)

U kunt contact met ons opnemen wanneer het u niet lukt om bovenstaande documenten te downloaden.

Met vriendelijke groet,
^{10.2.e} @nen.nl

390060 "Asbest in lucht"

390 060 verslag 34e vergadering 20190327

Document type: Meeting report

Datum van document: 2019-04-02

Reactie NL: INFO

Opmerking secretaris:

E-mailadres secretariaat: 10.2.e [@nen.nl](mailto:10.2.e@nen.nl)

Commissie webadres: <https://isolutions.iso.org/ecom/livelink/open/37436250>

VERSLAG

COMMISSIE
390060 "Asbest in lucht"

DOCUMENTNUMMER
N 140

DOCUMENTNUMMER
N 140

SECRETARIS
10.2.e

DATUM
2 april 2019

DATUM
2019-04-02

VERGADERINGNUMMER
34

AANVANG
10:00

EINDTIJD
12:30

VERGADERDATUM
27 maart 2019

PLAATS
Cursus- en vergadercentrum Domstad in Utrecht

Presentie

	ja	nee		ja	nee
Dhr. 10.2.e (NEN), wordt vervangen door dhr. 10.2.e	x		Dhr. 10.2.e (KIWA)		x
Dhr. 10.2.e	x		Mw. 10.2.e (TNO)	x	
Dhr. 10.2.e (Fenelab/RPS analyse)	x		Dhr. 10.2.e (Rijksvastgoed bedrijf)	x	
Dhr. 10.2.e (Shell)	x		Dhr. 10.2.e	x	
Dhr. 10.2.e SGS Search)	x		Dhr. 10.2.e	x	
Mw. 10.2.e (GGD Gelderland-Zuid)	x		Dhr. 10.2.e (Min SZW)	x	

1 Opening en goedkeuring van de agenda (N 138)

- NEN heeft een aanmelding ontvangen van dhr. 10.2.e van het Ministerie van SZW om deel te nemen aan de vergadering. Dhr. 10.2.e is agendalid van de normcommissie. De voorzitter stelt voor om eerst de brieven van FENELAB en VERAS binnen de vaste samenstelling van de commissie te bespreken en dhr. 10.2.e om 11 uur aan te laten sluiten. De commissie stemt in met dit voorstel. Overigens zijn leden wel van mening dat een agendalid ook bevoegd is om aan commissievergaderingen deel te nemen. Wel is men benieuwd naar de motivatie van dhr. 10.2.e om bij deze vergadering aan te sluiten.
- Dhr. 10.2.e geeft aan dat ivm met de AVG regelgeving de leden van de normcommissie aan NEN toestemming moeten geven om persoonsgegevens in externe communicatie te gebruiken. Een voorbeeld hiervan is het commissieplan. NEN heeft document (N 139) gecirculeerd met een uitleg hierover. Als een lid bezwaar heeft dan kan hij/zij dit melden tijdens de

- vergadering of schriftelijk communiceren met NEN. Tijdens de vergadering tekent niemand bezwaar aan. Schriftelijk reactie wordt gevraagd voor 1 april.

2 Concept NEN 2990 stand van zaken en besluit hoe verder (N 121, 122, 126)

Naar aanleiding van de brieven die door Fenelab (N127) en VERAS (N129) aan de directeur van NEN zijn gestuurd zijn er gesprekken geweest tussen NEN en beide organisaties en ook een bijeenkomst met Fenelab, TNO, NEN en het Ministerie van SZW (N131, N132, N133). NEN heeft beide organisaties geadviseerd om de bezwaren die zij hebben kenbaar te maken aan de normcommissie en te voorzien met een degelijke onderbouwing. Zowel FENELAB (N135) als VERAS (N136) hebben dit advies opgevolgd en hebben enige dagen voor de vergadering een brief naar de commissie gestuurd. De inhoudelijke bezwaren zijn onder te verdelen in drie onderdelen:

- toetsen aan bovengrens van het betrouwbaarheidsinterval;
- Verlagen onderdruk bij eindcontrole;
- kleefmonsters decontaminatie unit.

2.1 Besluit hoe verder

Dhr. [10.2.e](#) merkt op dat hij bevreemd is over de gang van zaken ten aanzien van de brieven. Dit is niet de gewenste manier van werken als het om normalisatie gaat. Dhr. [10.2.e](#) geeft aan dat de drie pijnpunten bij zijn achterban niet waren opgenomen in de concept versie, hetgeen de aanleiding is geweest van de brief van FENELAB. De voorzitter vraagt tijdens de vergadering de schrijversgroep om een reactie op de brieven gestuurd aan de commissie.

Inhoudelijk: toetsen aan bovengrens van het betrouwbaarheidsinterval

- Dhr. [10.2.e](#) deelt niet de mening van Fenelab ten aanzien van de kosten. Hij geeft aan dat slechts 1% wordt afgekeurd, waarvan 1% op basis van de bovengrens. Volgens zijn berekeningen komt hij dan uit op 31 cent kostenverhoging. Hij twijfelt aan de cijfers van Fenelab die onvoldoende zijn onderbouwd. Op basis van de eindcontroles zou de sector voor 80% duidelijk moeten hebben om welk percentage afkeuring het gaat. De meeste afkeuringen zijn vanwege kleefmonsters. Een afkeuring is bijna nooit vanwege de luchtmeting.
- Mevr. [10.2.e](#) geeft aan dat toetsen aan de bovengrens in andere velden gebruikelijk is en in feite statistisch correct is. Zij is van mening dat de kosten op termijn zeer gering zullen zijn vanwege lerend effect, zoals dat ook bij de kleefmonsters is gebleken

Leden van de commissie reageren hierop:

- Dhr. 10.2.e geeft aan dat de kosten bij carcinogene stoffen op grond van de Arbowetgeving geen argument mogen zijn tegen extra maatregelen.
- Dhr. 10.2.e stelt ook dat veiligheid voorop staat. Vrijgeven betekent dat de locatie voldoet aan de wettelijke eisen (< wettelijke grenswaarde).

DATUM
2019-04-02

Gezien het belang voor draagvlak voor de norm en de beperkte impact van de wijziging stelt de voorzitter de vraag of de leden het verzoek van Fenelab om op nominale waarde te blijven toetsen kunnen accepteren. Alle commissieleden geven aan dat ze hiermee akkoord kunnen gaan, waarbij aangemerkt wordt dat de leden dit akkoord afgeven ten behoeve van de consensus en draagvlak van de norm. De leden van Fenelab zijn immers de uitvoerders van de norm. Opgemerkt wordt dat Fenelab geen/onvoldoende onderbouwing heeft aangereikt over de extra kosten die samen zouden hangen met toetsing aan de bovenwaarde i.p.v de nominale waarde (bij RK2A)De commissie behoudt zich het recht voor om in de volgende herziening van de NEN2990 over te gaan op toetsen op de bovenwaarde.

Inhoudelijk: Verlagen onderdruk bij eindcontrole

- Mevr. 10.2.e geeft aan dat met de onderdruk de kwaliteit van de lucht niet goed kan worden vastgesteld, wat zeer bepalend is voor de eindcontrole. Zij geeft aan dat de impact hiervan groter is dan de bovengrens. Het certificeringschema zal hiervoor moeten worden aangepast.
- Dhr. 10.2.e stelt dat het schema kan worden aangepast mits dit goed gemotiveerd is. Hierbij is afstemming belangrijk. Hij geeft aan dat voor de inspectie SZW onderdruk tijdens de saneringswerkzaamheden belangrijk is. De onderdruk uitzetten bij de eindcontrole is volgens hem verdedigbaar bij de inspectie. Hij geeft aan dat het huidige schema ingaat op 1 april, maar een aantal aanpassingen nu al voorzien zijn. Hij voorziet geen problemen waarom de herziene NEN 2990 hier geen deel vanuit kan maken.

De voorzitter stelt een tussenoplossing voor om in de normtekst uit te gaan van een onderdruk van 0,1-2 Pa tijdens de luchtmetingen. Hieraan wordt een * toegevoegd met de toelichting dat de onderdruk vooralsnog tot 10 pascal moet worden teruggebracht tot het certificatieschema is aangepast. Belangrijk is wel dat we dit met het Ministerie van SZW en Ascert afstemmen. Dit voorstel wordt door de commissie goedgekeurd. Het initiatief voor dit overleg zal worden genomen door de voorzitter van de normcommissie (**actie 34.1**).

Inhoudelijk: kleefmonsters decontaminatie unit

Dit punt wordt kort besproken en de vraag die opkomt is waarom de decontaminatie unit een aparte vermelding heeft gekregen in het document? De decontaminatie unit is onderdeel van de containment en behoeft in die hoedanigheid geen aparte

vermelding in de 2990, aangezien voor het containment al eisen zijn opgenomen t.a.v. kleefmonsters.

Voorgestelde oplossing is om paragraaf 8.3.5 ten aanzien van de kleefmonster in de decount te schrappen. Deze wordt door de commissie goedgekeurd.

Overige punten VERAS

Dhr. 10.2.e merkt op dat de door VERAS/VVTB in hun reactie van 25 maart vermelde punten onder H 3.3 ("Mogelijkheden voor vervolgonderzoek-validatie voorgestelde methodiek") beantwoord zijn in de commentaartabel. Deze is nog niet gedeeld met de indieners van de commentaren, waardoor de argumentatie voor het niet overnemen van de commentaren die zijn ingediend door VERAS nog niet bekend zijn bij deze organisatie. De voorzitter stelt daarom voor verder niet in te gaan om de overige punten uit de brief van VERAS, en vraagt NEN zo snel mogelijk de commentaartabel te delen met de indieners (**actie 34.2**).

Overige opmerkingen en vragen uit de discussie:

- De schrijfgroep (10.2.e, 10.2.e en 10.2.e) gaat de afgesproken wijzigingen verwerken in de laatste versie. Deze wordt rondgestuurd naar de leden van de commissie voor een schriftelijke goedkeuring (**actie 34.3**).
- De voorzitter en NEN sturen een reactie naar Fenelab en VERAS (**actie 34.4**).
- Het bestaande interpretatiedocument van de NEN 2990 moet worden aangepast. Hier kunnen ook de vragen vanuit VERAS van een voorschrift voorzien worden. 10.2.e en 10.2.e pakken dit op (**actie 34.5**).
- Tijdens de discussie worden verschillende organisaties genoemd die lid zouden kunnen worden van de normcommissie. Afstemming met Ascert is geborgd als zij lid worden van de normcommissie. Vraag is dan wel wie Ascert het beste kan vertegenwoordigen. Dhr. 10.2.e suggereert om hiervoor de vakdeskundige 10.2.e uit te nodigen (**actie 34.6**). Vanuit de saneerders is er interesse om deel te nemen, wat een welkome aanvulling zou zijn. Dhr. 10.2.e van VERAS staat op het punt om toe te treden tot de commissie. De commissie heeft geen bezwaar tegen zijn benoeming. Belangenvertegenwoordigers van woningbouwverenigingen zijn ook welkom. AEDES is een prominente speler op dit gebied die zich bemoeit met het asbest beleid. Helaas heeft deze organisatie bij herhaling aangegeven geen belangstelling te hebben om toe te treden tot de NEN commissie 'asbest in lucht'. (opm. 10.2.e als 10.2.e is toegelaten tot de commissie, is de sector van de aannemers hierin vertegenwoordigd),

3 Concept ontwerp NEN 2939 (N 125/137)

Mevr. 10.2.e geeft aan dat 90% van de norm klaar is. Openstaande zaken worden besproken tijdens de vergadering, waar de meeste discussie is over het volgen van de geactualiseerde EN 2690?? Met betrekking tot het toetsen aan grenswaarden.

De openstaande zaken zijn van een toelichting voorzien in de concept norm. De schrijfgroep 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e) vraagt de commissie commentaar te leveren op de concept versie. Deze zal dan de volgende vergadering besproken worden (actie 34.7).

4 Concept ontwerp NEN 5896 – update

Dhr. 10.2.e geeft aan dat de aanpassing van het concept vordert. Veel oude teksten zijn er al uit gehaald. Belangrijk is de afstemming met de ISO 22262-1 en 2. Voor het volgende overleg komt uitgewerkte conceptversie van de NEN 5896 (actie 34.8).

5 Ingekomen stukken en mededelingen

5.1 Bijeenkomst asbeststelsel

Onlangs is er een bijeenkomst bij het Ministerie van SZW geweest met 30 vertegenwoordigers uit de sector. Dhr. 10.2.e is hierbij aanwezig geweest. Het doel is om tot overeenstemming te komen voor een stelselwijziging. In eerste instantie gaat het om een inventarisatie van het beleid waaruit aandachtspunten worden opgesteld. Er is een notitie opgesteld n.a.v. de bijeenkomst deze zal dhr. 10.2.e delen met de leden van de commissie (actie 34.9).

Voorstel van het Ministerie is om nog 3x bij elkaar te komen waarvan 1 keer voor de zomer en twee keer in het najaar. Dhr. 10.2.e krijgt toestemming om namens de commissie deel te nemen aan het overleg.

5.2 Artikelen in Asbest Magazine

Dhr. 10.2.e heeft aangegeven dat het artikel even on hold heeft gestaan i.v.m. deze vergadering. Hij gaat het artikel afronden en zal dit voor 1 april aanleveren voor redactie bij NEN.

5.3 Normcommissie Keramische vezels

Op 6 maart heeft de normcommissie Keramische Vezels vergaderd. Dhr. 10.2.e weet te melden dat de commissie nog maar weinig voortgang heeft geboekt. Het toepassingsgebied van de commissie richt zich op analyse en meten en niet op beheer. Hierdoor zijn een aantal deelnemers afgehaakt. De volgende vergadering is op 14 mei.

6 Notulen en actiepunten van de vorige vergaderingen (N 123)

Bespreking van de notulen en actiepunten worden tot de volgende vergadering uitgesteld.

7 Rondvraag

Geen vragen voor de rondvraag.

8 Datum volgende vergadering en sluiting

NEN zet een datumenquête uit voor de laatste week van juni en eerste week van juli. bij Cursus- en vergadercentrum Domstad in Utrecht (**actie 34.10**) (<http://www.accommodatiedomstad.nl/routebeschrijving/>)

Actiepuntenlijst nav 34^e vergadering (27-3-2019)

Nr	Wie	Acties
30.7	10.2.e / 10.2.e	nemen contact op met de RvA over de mogelijkheid om de oude bijlage F op een andere manier te publiceren
30.10	10.2.e	zal met de RvA overleggen op welke manier een minimale bewaartermijn van asbestmonsters kan worden vastgelegd
30.13	10.2.e	KIWA neemt deel namens VOAM. 10.2.e gaat in overleg om deze vertegenwoordiging te verifiëren Correctie – KIWA is lid van VOAM, maar neemt deel namens zichzelf. Actiepunt wordt afgevoerd
30.14	NEN	suggestie voor deelname: Aedes. NEN neemt contact op met Aedes over deelname aan de normcommissie
33.1	NEN	stuurt het conceptverslag toe aan 10.2.e, zodat hij de onderbouwing van de keuze voor ventilatie naar 0 verder kan aanvullen
33.2	10.2.e	vult de onderbouwing in de bijlage van het verslag aan op met het rekenvoorbeeld uit de norm en met verwijzingen naar literatuur
33.3	10.2.e	levert de literatuurverwijzingen naar deze onderzoeken aan bij NEN zodat ze kunnen worden opgenomen in NEN 2990
33.4	NEN en de voorzitter	gaan de reguliere afstemming tussen NEN, Ascert en SZW hervatten
33.5	NEN	stuurt de onderbouwing in het gespreksverslag SZW aan 10.2.e
33.6	10.2.e	geeft aanvullingen op onderbouwing van Suzanne Spaan in het gespreksverslag en stuurt dit terug aan NEN
33.7	NEN	zou dit commissieplan nog aanpassen, N 112 is de aangepaste versie. Op basis van deze versie worden de facturen verstuurd
33.8	NEN	past het plan aan op basis van de gemaakte opmerkingen
33.9	Commissieleden	sluiten de financieringsbijdragen kort met hun bedrijf/achterban
33.10	NEN	past het commissieplan 2019 aan op basis van de gemaakte opmerkingen
33.11	NEN	voor de maart 2019 vergadering is een concept NEN 2939 gereed ter commentaar van de normcommissie

33.12	10.2.e	vraagt na of 10.2.e beschikbaar is om mee te werken aan de herziening van NEN 5896
33.13	NEN	Voor de maartvergadering ligt een concept van NEN 5896 ter commentaar
33.14	10.2.e	zal vanaf nu bij de stemmingen een korte inhoudelijke toelichting schrijven over de wijzigingen en belangrijke punten (doorlopende actie)
33.15	NEN	zal vanaf nu bij de stemmingen een korte toelichting toevoegen over het stemstadium en de planning (doorlopende actie)
33.16	10.2.e	belt met 10.2.e (SZW) over Beleidsreactie n.a.v. het onderzoek naar het functioneren van het asbeststelsel
33.17	10.2.e	overlegt met de RVA over Beleidsreactie n.a.v. het onderzoek naar het functioneren van het asbeststelsel
33.18		waar mogelijk raadplegen anderen ook hun netwerk over Beleidsreactie n.a.v. het onderzoek naar het functioneren van het asbeststelsel
33.19	10.2.e en NEN	vervolgens bekijken of het nodig is om een schriftelijke reactie op te stellen. Die zal minimaal gericht zijn op het aanbieden van expertise en het meedenken
34.1	10.2.e	NEN 2990: tussenoplossing om in de normtekst uit te gaan van een onderdruk van 0,1-2 Pa tijdens de luchtmetingen. Hieraan wordt een * toegevoegd met de toelichting dat de onderdruk vooralsnog tot 10 pascal moet worden teruggebracht tot het certificatieschema is aangepast. Ministerie van SZW en Ascet afstemmen. Het initiatief voor dit overleg zal worden genomen door de voorzitter
34.2	NEN	NEN 2990: de commentaartabel delen met de indieners
34.3	10.2.e , 10.2.e en 10.2.e	NEN 2990: de schrijfgroep gaat de afgesproken wijzigingen verwerken in de laatste versie. Deze wordt rondgestuurd naar de leden van de commissie voor een schriftelijke goedkeuring
34.4	Voorzitter/NEN	NEN 2990: sturen een reactie naar Fenelab en VERAS
34.5	10.2.e en 10.2.e	Het bestaande interpretatiedocument van de NEN 2990 moet worden aangepast. Hier kunnen ook de vragen vanuit VERAS van een voorschrift voorzien worden
34.6	NEN	nodigt 10.2.E uit als Ascet vertegenwoordiger
34.7	Allen	concept ontwerp NEN 2939: De schrijfgroep vraagt de commissie commentaar te leveren op de concept versie. Deze zal dan de volgende vergadering besproken worden
34.8	10.2.e	voor het volgende overleg komt uitgewerkte conceptversie van de NEN 5896
34.9	10.2.e	er is een notitie opgesteld n.a.v. Bijeenkomst asbeststelsel. Delen met de leden van de commissie
34.10	NEN	zet een datumenquête uit voor de laatste week van juni en eerste week van juli. bij Cursus- en vergadercentrum Domstad in Utrecht

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: beleidsreactie
Datum: vrijdag 28 september 2018 07:07:44
Bijlagen: [image001.jpg](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)

Beste 10.2.e en 10.2.e

Complimenten voor de opzet en inhoud van de beleidsbrief certificatiestelsel asbest.

Dat zal een hele klus geweest zijn om orde aan te brengen in de massa aan informatie en inbreng en om vervolgens een SZW gedragen visie te formuleren.

De brief is goed en duidelijk leesbaar. Er is heel wat te doen de komende tijd en we zullen ons inzetten om daaraan vanuit onze positie een constructieve bijdrage te leveren.

Met vriendelijk groet,

drs. ing. 10.2.e

mobiel 06-10.2.e

Postadres

Postbus 159
4190 CD GELDERMALSEN

Bezoekadres

Rijksstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact

Telefoon 0345-471390
Telefax 0345-471381

www.sloopaannemers.nl

10.2.e [@sloopaannemers.nl](#)

TÜV Nederland, Ekkersrijt 4401, 5692 DL Son en Breugel,

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Programma Markttoezicht en Certificatie
t.a.v. de heer ^{10.2.e}
Postbus 9080
2509 LV DEN HAAG

TÜV Nederland

Ekkersrijt 4401
5692 DL
Son en Breugel

T: +31 499 339 500
E: info@tuv.nl
W: www.tuv.nl

TÜV®

Datum
26-10-2018

Betreft

Bestuurlijke reactie m.b.t. Rapport "Kwaliteit beslissingen over tekortkomingen van asbestbedrijven is verbeterd"

Directe contactgegevens
0499 – 339 500

Uw kenmerk
ES

Geachte heer ^{10.2.e},

TÜV Nederland heeft met belangstelling kennis genomen van de conceptrapportage "Kwaliteit beslissingen over tekortkomingen van asbestbedrijven is verbeterd" gedateerd 22 oktober 2018. Hieronder treft u puntsgewijs, per deelconclusie uit hoofdstuk 4 van het rapport, onze bestuurlijke reactie en conclusie aan.

Reactie op Hoofdstuk 4, Oordeel en conclusies:

4.1: De bestuursrechtelijke kwaliteit van de besluiten is verbeterd, maar...

Wij herkennen ons in de conclusies in deze paragraaf dat de kwaliteit van de adviezen van de Bezwaarcommissie goed is en dat de inzet van de bezwaarcommissie heeft bijgedragen aan de uniformiteit van de beslissingen.

Wij delen de conclusie van Inspectie SZW niet dat de kennis over de Algemene wet bestuursrecht (hierna Awb) binnen de certificerende instellingen (CI's) onvoldoende is. Zoals terecht wordt aangegeven in het rapport kopen CI's desgevraagd juridische kennis in op het gebied van de Awb. Mede dankzij deze werkwijze is de in het rapport onder paragraaf 4.1 geconstateerde 'verbetering van de kwaliteit van de besluiten' tot stand gekomen. De CI's hebben reeds in een eerder stadium erkend dat zij zelf te weinig specifieke kennis over de Awb in huis hebben en hebben dit opgelost door deze kennis in te kopen. Het positieve effect hiervan inmiddels duidelijk zichtbaar.

4.2: De inhoudelijke kwaliteit van de besluiten is verbeterd

Het moge duidelijk zijn dat de kwaliteit van de besluiten is verbeterd. Wij zijn echter niet alleen van mening dat er een positieve ontwikkeling zit in de kwaliteit van de besluiten, tevens zijn wij van mening dat de kwaliteit van de besluiten die tegenwoordig worden genomen van hoge kwaliteit is. Dit is terug te zien in het zeer hoge aantal gewonnen beroepszaken door CI's die volgen op het besluit op bezwaar. In dit verband is ook interessant hoeveel primaire beslissingen er zijn genomen en in hoeveel gevallen daar een bezwaarprocedure tegen is gestart.

TÜV Nederland QA B.V.
Ekkersrijt 4401
5692 DL Son en Breugel
T: +31 499 339 500
E: info@tuv.nl
W: www.tuv.nl

KvK-nummer / Chamber of Commerce
number: 17091102
btw-nummer / VAT number:
NL008440116B01

^{10.2.e} :
Utr./Mr. ^{10.2.e}

ABN-AMRO Bank Eindhoven
BIC: ABNANL2A
IBAN: NL94 ABNA 0462 3988 38

Dit onderdeel ontbreekt nu in het onderzoek maar kan helpen beter inzicht te geven hoe de twee overgebleven CI's op dit punt presteren in relatie tot de bevindingen van het onderzoek.

4.3: Waarschuwing en voorwaardelijke schorsing wel of niet een besluit

Beide CI's handelen (en denken), ingegeven door hun juridische ondersteuning, op dit moment verschillend op dit specifieke punt en onderschrijven uw oproep tot meer duidelijkheid. De reden voor de verschillende handelwijzen is ons inziens gelegen in de complexiteit van de regelgeving en de tegenstrijdige uitspraken van verschillende instanties op dit punt. Aan de werkwijze van beide CI's ligt een grondige juridische onderbouwing ten grondslag, waarbij beide CI's tot een verschillende slotsom zijn gekomen. Hierbij dient tevens te worden opgemerkt dat de bezwaarcommissie van Ascert recent een uitspraak heeft gedaan die indruist tegen de door u aangehaalde toelichting van bijlage XIIIe (BCA18007 gedateerd 10-2018) en een categorie 3 afwijking eveneens als appellabel besluit heeft gekwalificeerd. De jurisprudentie wijzigt nog regelmatig en is nog niet uitgekristalliseerd, waaruit blijkt dat sterk verschillend wordt gedacht over de vraag of sancties behorende bij met name categorie II en III afwijkingen al dan niet besluiten zijn in de zin van de Awb.

4.4: Certificerende instellingen handelen verschillend

Hier volgen wij u in uw constatering dat er op het gebied van harmonisatie nog verbetering mogelijk is. Hoewel er op regelmatige basis overleg plaatsvindt tussen de CI's zullen de resultaten van dit onderzoek bij het eerstvolgende overleg worden geagendeerd en worden besproken op welke wijze dit aspect nadere invulling kan krijgen. Ook de eerdergenoemde ambivalente werkwijze van beide CI's in relatie tot afwijkingen zal onderdeel van dit overleg uit maken.

Conclusie:

Wij zijn verheugd dat is gebleken dat de kwaliteit van de beslissingen op tekortkomingen is verbeterd. Naar aanleiding van het onderzoek zullen de bevindingen van het onderzoek worden besproken bij het eerstvolgende CI overleg. Waar mogelijk zal op korte termijn harmonisatie plaatsvinden. Hierbij dient echter te worden opgemerkt dat de in het rapport gesignaleerde knelpunten samenhangen met complexe wetgeving en nieuwe (recente) uitspraken en ontwikkelingen. Een oplossing ligt derhalve niet op heel korte termijn voor de hand en zal zich op basis van jurisprudentie verder moeten ontwikkelen. Deze ontwikkeling zal in de reguliere CI overleggen worden gevolgd en besproken.

Met vriendelijke groet,

TÜV Nederland QARV

10.2.e

10.2.e

MINISTERIE VAN SCH
31 OKT. 2018
SCANPLAZA

HD7AA #5541XDX#00#0000#

